18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1997 ՇԱԲԱԹ # 200 (1454)

Ազգ

Azg armenian daily

Հոկտեմբերի 20-ին Երեւան կժամանի Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հոկտեմբերի 20-ին մեկօրյա պաշտոնական այցով Երեւան կժամանի Լիբանանի Հանրապետության վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի գլխավորած պատվիրակությունը: Այցի ընթացքում երկու երկրների միջեւ կստորագրվի բարեկամության ու համագործակցության համաձայնագիր: Լիբանանի վարչապետը կհանդիպի Նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանի, ԱԺ Նախագահ Բ. Արարքցյանի, վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ: Տեղի կունենան հայ-լիբանանյան բանակցություններ ընդլայնված կազմով: Լիբանանի վարչապետին ու պատվիրակության անդամներին Էջմիածնում կհյուրընկալի կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն: Բարձրաստիճան պաշտոնյաները կայցելեն նաեւ Մեծ եղեռնի հուշահամալիր:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Հանրապետության նախագահը կամ նուրբ խաղ է խաղում, կամ հուսահատված է

Ֆրանսիական թերթին ՀՀ նախագահի տված հարցազրույցի շուրջ

ՌՈՒԶԱՆ ԽՈՋԱՆԻՍՅԱՆ

Ֆրանսիական «Մոնդին» Հայաստանի Նախագահի տված հարցազրույցը, որ թարգմանաբար հրապարակել է «Հայաստանի Հանրապետութիւնն» իր երեկվա համարում, բացառիկ հետաքրքիր փաստաթուղթ է մի շարք առումներով:

Levon Ter-Petrossian, président de la République d'Arménie

« Il faut trouver un compromis sur la question du Haut-Karabakh »

Նախ, մեր Նախագահը հնարավոր է համարել օտար լրագրողի միջոցով օտար երկրի (եւ համաշխարհային) հանրությանը տեղյակ պահել արցախյան հակամարտության կարգավորման ուղղությամբ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի եռանախագահների այն առաջարկություններին, որ, չգիտես ինչու, խիստ գաղտնի էր պահվում ամենաշահախնդիր կողմից՝ հայ հասարակական լսարանից: Վիրավորական է, որ նույնիսկ սեպտեմբերի 26-ի հայտնի մամուլի ասուլիսում Նախագահն իր երկրի լրագրողներին այդքան հստակորեն չբարդեց եռանախագահների առաջարկները, որքան այդ արել է «Մոնդի» լրագրողի հետ խոսելիս, եւ մենք, ահա, այսպես միջնորդավորված կերպով ենք իմանում մեզ համար անչափ հետաքրքիր տեղեկատվությունը: Խոսքն այն մասին է, որ «երեք ամիս առաջ Մինսկի խմբի երեք համանախագահները...» մեզ են ներկայացրել «համընդհանուր կարգավորման երկու մասից բաղկացած մի ծրագիր»: Դրա առաջին մասը վերաբերել է «գրավյալ տարածքները փոխադարձաբար վերադարձնելուն ԵԱՀԿ տրամադրած ուժերի տեղակայմանը, իրենց բնակության վայրեր փախստականների վերադարձմանը եւ հաղորդակցության ճանապարհների ապաշրջափակմանը», եւ այս մասն, իբրեւ բանակցությունների հիմք, ամբողջովին ընդունել են թե Հայաստանը, թե Ադրբեջանը, իսկ ահա երկրորդ մասը՝ ԼՂՀ ապագա կարգավիճակի մասին, մերժել են թե Ստեփանակերտը, թե Բաքուն:

Հարցազրույցում ուղղակի չի ասված, բայց ենթադրվում է, որ եռանախագահների առաջարկների առաջին մասն ընդունվել է նաեւ ԼՂՀ-ի կողմից: Այդ առթիվ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ասում է. «ելնելով նրանից, որ ծրագրի առաջին մասն ընդունվել էր, միջնորդները կարգավիճակի մասին բանավեճերը պարզապես հետաձգել են, մինչեւ առաջին փուլը կիրականանա»:

Տես էջ 2

ՄՈՍԿՈՎՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Արկադի Ղուկասյան. «Հայաստանում կարող է տեղի ունենալ ուժգին պայթյուն՝ անկանխատեսելի հետեւանքներով»

17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Մոսկովյան «Կոմերսանտ դեյլի» օրաթերթը «Ղարաբաղի նախագահը Պետդումայում կարեկցանք է փնտրում» վերնագիրը կրող հոդվածում գրում է. «Մերժելով ղարաբաղյան հակամարտության ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի առաջարկները, ինքնահռչակ ԼՂՀ-ի նախագահ Արկադի Ղուկասյանը ժամանել է Մոսկվա՝ փնտրելու ռուսաստանյան հասարակայնության աջակցությունը»: Արձանագրելով, որ Ստեփանակերտը համաձայն չէ հակամարտ երեք կողմերից երկուսի, ինչպես նաեւ Մինսկի խմբի անդամների շահերի հավասարակշռությունն ապահովող առաջարկներին, «Կոմերսանտ դեյլին» նշում է, որ Ղարաբաղը հայտնվել է երկընտրանքի առջեւ: ԼՂՀ-ն կամ պետք է ընդունի առաջարկված պայմանները, կամ էլ՝ ենթարկվի մեծ պետությունների եւ տարածաշրջանի բոլոր պետությունների համատեղ ճնշմանը: Եվ քանի որ թերթի շեշտադրմամբ վերջին տարբերակը Ստեփանակերտի համար հավասարազոր է պարտության, ուստի ղարաբաղյան ղեկավարությանը մնում է միայն մտածել պաշտպանվելու մասին՝ որին եւ հավանաբար պետք է նպաստի Արկադի Ղուկասյանի մոսկովյան այցը: Սակայն նույն օրաթերթում հաջորդ օրն իսկ հրապարակվել է Ղարաբաղի ղեկավարի հարցազրույցը, որից երեւում է, որ Արկադի Ղուկասյանի տրամադրությունները ամենեւին էլ պարտվողական եւ հոռետեսական չեն: Դրանք, ավելի շուտ, մարտական երանգներ ունեն: Անդրադառնալով Հայաստանի գրաղեցրած դիրքին, պրն Ղուկասյանը հայտնել է. «Վերջին ժամանակներում Հայաստանը փորձում է գերկառուցողական լինել, ընդունելով այն ամենը, ինչ իրեն առաջարկում են: Ղարաբաղում դա ընկալվում է որպես Հայաստանի կողմից ճանաչում այն դրույթի, համաձայն որի Ղարաբաղը Ադրբեջանի մի մասն է կազմում: Ես համաձայն չեմ Հայաստանի ղեկավարների տեսակետին եւ հավանություն չեմ տալիս դրան: Այն չի նպաստում առաջընթացին բանակցություններում, քանի որ ստեղծում է խնդրի հեշտ լուծման պատրանք»: Արկադի Ղուկասյանը բացառում է կարգավորման այսպես կոչված «բոսնիական տարբերակի» իրագործելիությունը ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման համար: Ըստ նրա, եթե նույնիսկ ոմանց մեջ ցանկություն առաջանա ղարաբաղցիներին խաղաղությունը պարտադրել, ապա «խաղաղարար գործողություն» անվանում կրող քայլը կառաջնորդի դեպի նոր պատերազմ: Լեռնային Ղարաբաղի վրա ազդելու լծակներ գոյություն չունեն, քանզի ղարաբաղցիներին ոչ ոք չի օգնում եւ չի ֆինանսավորում: Իսկ եթե Ղարաբաղի վրա փորձեն ճնշում գործել Հայաստանին ճնշելով, ապա, ինչպես նախագահ Ղուկասյանն է կարծում, Հայաստանում կարող է տեղի ունենալ պայթյուն անկանխատեսելի հետեւանքներով:

Մոսկովյան շաբաթաթերթի կարծիքով՝ Ադրբեջանը կհարձակվի Հայաստանի վրա

17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: «Ռազմական անկախ տեսություն» մոսկովյան շաբաթաթերթն իր վերջին համարում հետեւյալ կարծիքն է հայտնել. «Այսօրվա դրությամբ Ադրբեջանը Հայաստանին գերազանցում է. տանկերի գծով՝ 2,7 անգամ, զրահամեքենաների՝ 3, իսկ ռազմօդանավերի գծով՝ 10 անգամ: Մասնագետների համապատասխան նախապատրաստման դեպքում այսպիսի ներուժով հանգիստ կարելի է հարձակողական գործողություններ իրականացնել եւ, դատելով Ադրբեջանում տարվող նախապատրաստություններից, վաղ թե ուշ դա լինելու է»:

Ղարաբաղի հարցում հայերը բաժանվել են չորս ճակատի՝ գրում է «Զաման» թերթը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ԵԱՀԿ ծրագրին Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի տված համաձայնությունը հանդիպել է վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի, Հայաստանի ընդդիմության եւ Ղարաբաղի նախագահ Արկադի Ղուկասյանի խիստ հակազդեցությանը՝ գրում է «Զաման» թերթի Բաքվի թղթակից Ֆարուք Ասլանը եւ ավելացնում, որ ստեղծված իրավիճակի հետեւանքով հայերը բաժանվել են չորս տարբեր ճակատների: Թերթն այնուհետեւ մանրամասն շարադրել է արդեն հայտնի հայտարարությունները, որոնք Լ. Տեր-Պետրոսյանն արել է Փարիզում, իսկ Ա. Ղուկասյանը՝ Մոսկվայում:

Ստեփանակերտը հերքում է BBC-ի հաղորդումը

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Պաշտոնական Ստեփանակերտը կտրականապես հերքել է BBC ռադիոկայանի՝ հոկտեմբերի 17-ի այն հաղորդագրությունը, ըստ որի ղարաբաղյան կողմը իր գրավոր համաձայնությունն է տվել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների՝ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման փուլային ծրագրին: Ինչպես հայտնեցին ԼՂՀ ԱԳՆ-ից, պաշտոնական Ստեփանակերտը տարակուսած է հայտնի ռադիոկայանի նման ապատեղեկատվությունից: «Մնում է կռահել, թե որտեղից է Բի Բի Սի-ն ստացել այդ լուրը», ասաց Հայաստանում ԼՂՀ մշտական ներկայացուցիչ Նաիրա Մելքումյանը:

Ղրիմ. Ռուսերենը պետական լեզու եւ մոսկովյան ժամանակ

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ղրիմի օրենսդիրները հոկտեմբերի 15-ին տարածաշրջանում պետական լեզու ընդունելիս նախապատվությունը տվել են ռուսերենին եւ ոչ թե ուկրաիներենին, ավելին՝ որոշել են առաջնորդվել ոչ թե Կիեւի, այլ Մոսկվայի ժամանակով: Ինչպես հաղորդում է «Ինտերֆաքսը», ռուսերեն լեզուն պետական հայտարարելու օգտին քվեարկել է 54, իսկ դեմ՝ 4 պատգամավոր: Ղրիմի թաթարներին ներկայացնող պատգամավորները ձեռնպահ են մնացել: Նշվում է նաեւ, որ Ղրիմի օրենսդիր մարմնի այս քայլը Ուկրաինայի կենտրոնական իշխանությունների հետ հակամարտության նոր ալիք է առաջացրել:

Հիքմեթ Չեթինը՝ Թուրքիայի խորհրդարանի նոր նախագահ

ԱՆԿԱՐԱ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հինգշաբթի երեկոյան Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի (խորհրդարանի) նոր նախագահ ընտրվեց 60-ամյա Հիքմեթ Չեթինը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, նրա թեկնածությունը պաշտպանել է խորհրդարանականների մեծամասնությունը՝ երկրի իշխանության բարձրագույն օրենսդիր մարմնում ներկայացված 550 պատգամավորից 353-ը: Թուրքիայի սահմանադրության համաձայն, խորհրդարանի նախագահը երկրորդ դեմքն է պետության մեջ: Հենց նա է նախագահի բացակայության, հիվանդության կամ մահվան դեպքում կատարում նրա պարտականությունները:

Թուրքիայի Հանրապետության պատմության մեջ իշխանության օրենսդիր մարմնի թվով 20-րդ ղեկավարին ընտրել հաջողվեց միայն 4-րդ փուլում: Բոլոր նախորդները, որոնց թիվը հավակնորդ էր մասնակցում, այդ թվում չորսը՝ «Մայր հայրենիք» կառավարող կուսակցությունից, ապարդյուն էին անցել:

Չեթինը, որը խորհրդարանում ներկայացնում է ընդդիմադիր ժողովրդահանրապետական կուսակցությունը, Թուրքիայում եւ արտասահմանում հայտնի քաղաքագետ է: Ժամանակին նա գլխավորել է ժողովրդահանրապետական կուսակցությունը, զբաղեցրել պետնախարարի, արտգործնախարարի եւ փոխվարչապետի պաշտոններ:

«Ղարաբաղը 70 տարի ապրել է Ադրբեջանի կազմում եւ չի հայաթափվել, ուրեմն լավ գիտի նրանց հետ ապրելու ձեւերը»

«Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցի հետ զրուցելիս նշել է ....ը, որի ինքնությունն ու ազգությունը առաջարկում ենք կռահել:

Քլինթոնի այցը Արգենտինայում անկարգությունների պատճառ է դարձել

ԲՈՒԵՆՈՍ ԱՅՐԵՍ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի Արգենտինա կատարած այցելության դեմ հանդես եկող ձախ ուժերի հոկտեմբերի 16-ին կազմակերպած ցույցերը վեր են ածվել անկարգությունների: Ցուցարարները խանութների ապակիները ջարդելուց եւ տանկերի վրա հրավառ նյութեր նետելուց հետո բախվել են ոստիկանության հետ: Անկարգությունները տեղի են ունեցել այն շենքի շուրջ, որտեղ Արգենտինայի նախագահ Կառլոս Մենեմը ճաշկերույթ պիտի տար ԱՄՆ-ի նախագահի պատվին:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Օծվեց ՀՌԱԿ «Ֆրունզե Դովլաթյան» ակումբը

Մոտ մեկ ամիս առաջ հայտարարվել էր Փարաքարում ՀՌԱԿ «Ֆրունզե Դովլաթյան» ակումբի ստեղծման մասին։ Հոկտեմբերի 16-ին, մասնակցությամբ Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ Հարություն Կարապետյանի, ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության անդամներ Երվանդ Ազատյանի, Վարդան Ուզունյանի եւ փոխանդամ Արսեն Դեմիրճյանի եւ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ Սերգեյ Գալստյանի, օծվեց «Ֆրունզե Դովլաթյան» ակումբը։

Հյուրերը ջերմորեն ողջունեցին ակումբի ստեղծումը եւ լավագույնս մաղթեցին հետագա գործունեության ընթացքում։

Ջերմ մթնոլորտում կայացած մտքերի փոխանակությանը մասնակցեցին թե՛ հյուրերը, թե՛ ակումբի անդամները։

Վերջում ակումբին նվիրվեց Ֆրունզե Դովլաթյանի մեծադիր նկարը։

Միջոցառմանը մասնակցում էր նաեւ Ֆրունզե Դովլաթյանի որդին՝ ռեժիսոր Դավիթ Դովլաթյանը։

ՀՌԱԿ ՄԱՄԼՈ ԴԻՎԱՆ

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության կազմը

Հոկտեմբերի 15-ին կայացած ՀՌԱԿ 7-րդ Պատգամավորական ժողովում [illegible] մինները ունեն հետեւյալ կազմերը.

1. Հարություն Կարապետյան
2. Համլետ Դալլաքյան
3. Շահիրամ Աղաբեկյան
4. Հարություն Առաքելյան
5. Ռուբեն Սրապյան
6. Գագիկ Գալստյան
7. Չապլին Մարգարյան
8. Կարեն Պետրոսյան
9. Սերգեյ Գալստյան
10. Աշոտ Աղամյան
11. Հրաչյա Կարապետյան
12. Մեսրոպ Հարությունյան
13. Համլետ Կարապետյան
14. Անտոն Փիլոյան
15. Հակոբ Ավետիքյան

Փոխանդամներ

16. Նաիրա Միրզոյան
17. Մարատ Անտոնյան
18. Հենրիկ Մարտիրոսյան

ՀՌԱԿ կարգապահական ատյան

1. Կառլեն Գեւորգյան
2. Անդրանիկ Հարությունյան
3. Սուրեն Մալխասյան
4. Ստեփան Հակոբյան
5. Լավրենտի Գեւորգյան
6. Էդիկ Ստեփանյան
7. Գրիգոր Տավարացյան

ՀՌԱԿ հաշվեքննիչ հանձնաժողով

1. Քնարիկ Փիլոյան
2. Հասմիկ Անդրեասյան
3. Զվարթ Բաղալյան
4. Բորիս Մուսայելյան
5. Ռոստոմ Խաչատրյան

Իսկ երեկ՝ հոկտեմբերի 17-ին, գումարված ՀՌԱԿ Հանրապետական նորընտիր վարչության անդրանիկ նիստում ձեւավորվեց Հանրապետական դիվանը հետեւյալ կազմով.

1. Հարություն Կարապետյան՝ ատենապետ
2. Գագիկ Գալստյան՝ փոխատենապետ
3. Համլետ Դալլաքյան՝ ատենադպիր
4. Շահիրամ Աղաբեկյան՝ փոխատենադպիր
5. Սերգեյ Գալստյան՝ գանձապահ
6. Հարություն Առաքելյան՝ փոխգանձապահ
7. Հակոբ Ավետիքյան՝ խորհրդական

ԵՐԵՎԱՆ

Հայ մտավորականությունը եւ քաղաքական ուժերը՝ ի պաշտպանություն Արցախի

Երեք ժամ տեւեց «Ի պաշտպանություն Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության» երեկ Կինոյի տան լեփ-լեցուն դահլիճում կայացած մտավորականների եւ հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների հավաքը, որի շարժիչ ուժը ԼՂՀ-ի ճակատագրով մտահոգությունն էր, ամբողջ հայության գլխին կախված «դամոկլյան սուրը» ԵԱՀԿ շրջանակներում Արցախի հիմնախնդրի «փուլային կարգավորման» տեսքով։

ՀԴԿ նախագահ Արամ Սարգսյանի տեղում անցկացրած մինի-հանրաքվեից հետո, որից, բնականաբար, պարզվեց, որ դահլիճը միակամ է Արցախը «սեփական իշխանությունների եւ միջազգային հանրության ոտնձգություններից» պաշտպանելու հարցում («Սա մեր պատասխանը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին», արձանագրեց ՀԴԿ ղեկավարը), հնչեցին բազմաթիվ, հիմնականում զգացմունքային ելույթներ։ Բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանը, ակադեմիկոս Լենդրուշ Խուրշուդյանը, Ռաֆայել Ղազարյանը, լրագրող-հրապարակախոս Ցվետանա Պասկալեւան (ՀՀ երկամյա եւ ճանաչված ԼՂՀ յոթնամյա քաղաքացու իրավունքով), ԱԺՄ վարչության անդամ Դավիթ Վարդանյանը, ԻՄ նախագահ Պարույր Հայրիկյանը, բանաստեղծ Ռազմիկ Դավոյանը, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Բագրատ Ուլուբաբյանը, ԳԻԱՐՔՄԻ-ի ներկայացուցիչ Աշոտ Մանուչարյանը, նախագահի նախկին թեկնածու Լենսեր Աղալովյանը, Իգոր Մուրադյանը (տեւական լռությունից հետո), քաղաքագետ Հմայակ Հովհաննիսյանը, նկարիչ Սարգիս Մուրադյանը մասնավորապես հիշեցին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի բոլոր «հին ու նոր մեղքերը», նրան մեղադրեցին պարտվողականության մեջ եւ ընդվզեցին «ապազգային իշխանությունների» դեմ, Արցախին սպառնացող մահացու վտանգը կանխելու շուրջ համախմբվելու կոչ արեցին։ Որոշ ելույթներում հնչեցին Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականի պահանջներ, որ միամիտ որակվեցին այլ ելույթներում, քանզի «այդ մարդուն իր աթոռից միայն արյունով կարելի է պոկել»։ Ոմանք հակված էին ենթադրելու, թե իշխանավորների մի մասը (Ռոբերտ Քոչարյան, Սերժ Սարգսյան, Վազգեն Սարգսյան, որ անտարբեր չեն Արցախի ճակատագրի նկատմամբ) «կարող կհրավիրեն» Տեր-Պետրոսյանին՝ ստիպելով հեռանալ նախագահի պաշտոնից։ Սակայն սա եւս մերժվեց որպես հայերին բնորոշ ռոմանտիզմի դրսեւորում։

Հավաքի մասնակիցները Հայաստանի հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների եւ մտավորականության ներկայացուցիչների անունից ընդունեցին հայտարարություն, ուր մասնավորապես ասվում է. «Հայ ժողովրդի ազգային-ազատագրական պայքարն ընթանում է միջազգային իրավունքի բոլոր նորմերի համաձայն եւ շարունակվելու է որպես դիմակայում միջազգային տարբեր ատյաններում Արցախի հիմնախնդրի կարգավորման շրջանակներում ընդունված կամ ընդունվելիք հակաիրավական ու անարդար բոլոր որոշումներին եւ դրանցից բխող գործողություններին։ Մենք կոչ ենք անում միջազգային հանրությանը, բարի կամքի տեր բոլոր մարդկանց պահանջել իրենց կառավարություններից ճանաչել ԼՂՀ լիակատար անկախությունն Ադրբեջանից»։ Հայտարարությունը կուղարկվի ԵԱՀԿ, միջնորդ պետությունների ղեկավարներին, Հայաստանում հավատարմագրված բոլոր դեսպաններին։

Դրան զուգահեռ ընդունվեց կոչ՝ ուղղված հայ ժողովրդին, այսպես ասած, ներքին օգտագործման համար՝ վարչախմբի գործունեության խստագույն գնահատականներով եւ «օրհասական պահին» Արցախի դատը պաշտպանելու վճռականությամբ։ Առաջարկվեց ընդունել մի երրորդ փաստաթուղթ՝ [illegible] հայ մայրերի անունից, ընդդեմ Արցախը հանձնելու, ինչը նույնպես արժանացավ հավաքի մասնակիցների հավանությանը։

[illegible] ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Հանրապետության նախագահը...

Սկիզբը էջ 1

Հայաստանի նախագահի այս [illegible] դումն արդեն առնվազն զարմանք է հարուցում։ Մի՞թե մինչեւ Ստրասբուրգ մեկնելը կամ թեկուզեւ արդեն այնտեղ նրան հայտնի չէր, որ ԼՂՀ ղեկավարությունը կտրուկ դեմ է հակամարտության փուլ առ փուլ լուծման տարբերակին, պնդելով հարցի փաթեթային լուծման անհրաժեշտությունը, մտահոգություն ունենալով, թե եռանախագահների առաջարկած ծրագրի առաջին մասի իրականացմանը հասնելուց հետո Ադրբեջանն այլեւս բոլորովին շահագրգռված չի լինի լրջորեն քննարկելու ԼՂՀ կարգավիճակի հարցը։

Արցախի այս մտահոգությունը, ինչպես երեւում է, ամենեւին անհիմն չէ։ «Կարգավիճակ» ասելով Ստեփանակերտը հասկացել եւ հասկանում է լիակատար անկախություն Ադրբեջանից, թեկուզեւ «Էխո Մոսկվի» ռադիոկայանով օրերս ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի կատարած հայտարարության մեջ հարցը փոքր-ինչ շղարշված էր ներկայացվել, իբրեւ Ադրբեջանի հետ հորիզոնական կապերի հաստատման, ինքնիշխանության ինչ-ինչ լիազորություններ Ադրբեջանին զիջելու պատրաստակամության դրսեւորում։ Բայց արդեն այն, որ պրն Ղուկասյանն աներկմիտ արտահայտվել էր ԼՂՀ միջազգային իրավունքի սուբյեկտ ճանաչելու օգտին, իբրեւ արցախահայության միջազգային անվտանգության ապահովման միակ իրական երաշխիք, ցույց էր տալիս, որ ԼՂՀ նախագահը պարզապես խուսանավում է, զիջողության պատրանք ստեղծելով, ինչը կարող է շոյել Ադրբեջանի ինքնասիրությունը, սակայն իրական ոչինչ չի տա նրան։ Այսինքն, Արցախը չի հրաժարվել եւ ամենեւին չի պատրաստվում հրաժարվելու անկախության գաղափարից, որին, դատելով «Մոնդի» թղթակցին ՀՀ նախագահի տված հարցազրույցից, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ամենեւին արդեն չի հավատում։ «Ես սակայն եմ, հավատում է Հայաստանի նախագահը, որ եթե խնդիր դնենք անկախության կամ Լեռնային Ղարաբաղի միացում ամեն գնով» բնույթի մաքսիմալիստական պահանջներ, ապա պետք է ինքներս մեզ հարց տանք՝ դա իրականանալի՞ է, թե՝ ոչ»։ Պատասխանելով իր իսկ ձեւակերպած այս հարցին, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը «Մոնդի» էջերից հայտարարում է. «Հաշվի առնելով Հայաստանի կարողությունները, տնտեսական շրջափակումը, որը խեղդում է, միջազգային համայնքի ճնշումները, հնարավոր պատժամիջոցները, ես ելել եմ այն եզրակացությունից, որ այդ խնդիրները ռեալիստական չեն, որ մենք չենք դիմանա։ Միակ լուծումը, իմ կարծիքով, փոխզիջումն է։ Ընդդիմությունը եւ Սփյուռքը ըմբոստանում են, իրենց բնորոշմամբ, «զիջումների» դեմ։ Ես նախընտրում եմ խոսել փոխզիջման մասին, որովհետեւ փոխզիջումը փոխադարձ է։ Մենք պետք է ներդաշնակություն գտնենք Ադրբեջանի կողմից պաշտպանվող տարածքային ամբողջականության եւ հայ ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքի միջեւ, որ մենք ենք պաշտպանում։ Դեռ չգիտեմ, թե ինչ ձեւով, բայց մենք կգտնենք»։

Հարցազրույցի այս վերջին մասը ուղղակի ապշեցուցիչ է։ Կարելի է միանգամայն իրավացիորեն մեղադրել հանրապետության նախագահին այսպիսի հոռետեսության մեջ ընկնելու, պայքարը հաղթական վախճանի հասցնելու հարցում հավատը կորցնելու համար, որն ինչպես վայել չէ պատերազմող երկրի ղեկավարին։ Կարելի է քննադատել նախագահին նաեւ նրա համար, որ բանակցությունների սկսելուց առաջ նա արդեն իսկ թեւավորում է հակառակորդին, որպեսզի վերջինս ավելի անզիջում դիրք գրավի։ Բայց այս ամենի կողքին կա նաեւ մի շատ կարեւոր բան. Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ի լուր աշխարհի հայտարարում է, թե «ընդդիմությունը եւ Սփյուռքը ըմբոստանում են» իր այս, թող թույլ տրվի ասել, պարտվողական տրամադրությունների դեմ։ Գուցե գիտակցաբար, գուցե հենց էլ այդ չնկատելով Հայաստանի նախագահը համաշխարհային հանրությանը դրանով իսկ զգուշացնում է, որ հանգամանքների Հայաստանի համար անցանկալի զարգացումների դեպքում ինքը կարող է կորցնել երկրի ղեկավարի պաշտոնը, եւ այդ դեպքում իշխանության կգան այնպիսիները, որոնք հանդես են գալիս, իր բառով ասած, «մաքսիմալիստական» դիրքերից։ Ուստի այս հարցազրույցը կարելի է դիտարկել իբրեւ հորդոր բանակցությունները սկսելու մինչեւ տարեվերջ, այն էլ ԼՂՀ ղեկավարների անվերապահ մասնակցությամբ (այս մասին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ասել է եւ Շիրակին, եւ Ելցինին, եւ նրանք, ըստ Հայաստանի պաշտոնական լրատվամիջոցների հավաստիացումների, համաձայնել են դրան), այլապես կարող են գործ ունենալ նաեւ... ոչ իր հետ։

Եթե այս կռահումը ճիշտ է, ապա պետք է ենթադրել, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ամեն կերպ հրահրում է բանակցությունների սկսելը, որոնք իսկապես անհրաժեշտ են եւ Աստված գիտե որքան կտեւեն եւ ինչի կհանգեցնեն։ Բայց որ բանակցությունների սկսվելն իսկ նկատելիորեն կլիցքաթափի մթնոլորտը, անկասկած է։ Այս դեպքում կարելի է ասել, թե եզրակացությունը մնում է կամ-կամի շրջանակներում՝ կամ Հայաստանի նախագահը շատ նուրբ խաղ է վարում, ձգտելով Արցախի եւ Հայաստանի համար առանց լուրջ բարդությունների անսահմանափակ ժամանակ շահել, եւ այդ պարագայում նրան իրոք պետք է հնարավորություն տալ իր այդ խաղը շարունակելու, կամ նա իրոք ասում է այն, ինչ իսկապես մտածում է, եւ այս դեպքում նա հանդես է գալիս իբրեւ հուսահատված, թեւաթափված եւ հավատը կորցրած անձնավորություն։ Այս վերջինը կարելի կլինի ստուգել մի միայն բանակցություններում Հայաստանի գրաված դիրքից (եթե դրանք ի վերջո սկսվեն), եւ միայն այդ ժամանակ էլ, կարծում եմ, մենք կկանգնենք նախագահի պաշտոնում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին թողնելու-չթողնելու հարցի առթիվ մեր վերաբերմունքն ազգովին արտահայտելու անհրաժեշտության առաջ։ Դրական, թե բացասական՝ մեր խոսքն ասելու ենք։

Նոր գրանցումներ արդարադատության նախարարությունում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ՀՀ արդարադատության նախարարության կոլեգիայի հերթական նիստում գրանցում ստացան «ՍԻ», «Գումրի», «Վեմ» հեռուստախմբագրությունները, «Ավան» ռադիոխմբագրությունը, ինչպես նաեւ «Սասնա ծուռ» մարզական ակումբը, Գոլֆի ֆեդերացիա, «Նարե» մարզամշակութային ակումբ, գործարարների «Լոռի» միություն, «Փրկություն» հաշմանդամ երեխաների օգնության բարեգործական միություն, «Գութ եւ սատար» բարեգործական հասարակական կազմակերպությունները։

Գրանցվեցին նաեւ «Շեն» եւ թենիսի «Արարատ» մարզական ակումբ հասարակական կազմակերպությունների կանոնադրությունների մեջ կատարված փոփոխությունները։ Իսկ «Էիս Էքսպրես» շաբաթաթերթը վերագրանցվեց որպես «Դելավոյ Էքսպրես»։

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է [illegible]
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածք «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲ

Ամերիկահայ լոբբիստները շատ բան են ուսանել հրեաներից եւ հույներից

Հանդիպում Երվանդ Ազատյանի եւ Օշին Քեշիշյանի հետ

Մամուլի ազգային ակումբի «Սփյուռք» ծրագրի շրջանակներում նոյեմբերի 17-ին ՄԱԿ-ի հասարակական տեղեկատվության սրահում տեղի ունեցավ լրագրողների հանդիպում «Արմինյըն օբզըրվըր» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր Օշին Քեշիշյանի (Լոս Անջելես) եւ ԱՄՆ-ի ՌԱԿ մամլո դիվանի ատենապետ Երվանդ Ազատյանի հետ։

Անդրադառնալով ամերիկահայ լոբբիինգի առանձնահատկությունների եւ հնարավորությունների մասին մեր հարցին՝ Ազատյանն ընդգծեց, որ վերջին 10-15 տարիների ընթացքում ամերիկահայությունը շատ բան սովորեց հրեաներից, հույներից, որոնք ԱՄՆ-ի կառավարական շրջանակներում, մամուլում հզոր լոբբինգ են իրականացնում։ Հրեաները մեծ տիրապետություն են ձեռք բերել նաեւ երկրի տնտեսական, քաղաքական կյանքի վրա։ Ալիեւի այցի ժամանակ «Նյու Յորք թայմզի» խմբագրականում նշվեց, որ Միացյալ Նահանգների արտաքին քաղաքականությունը պետք է հենվի նաեւ բարոյականության սկզբունքների վրա, թե Ալիեւի նման գործիչներին աջակցելը խախտում է ԱՄՆ-ի վարկը որպես ժողովրդավար երկրի։ Ըստ Ազատյանի այս խմբագրականի հայտնվելը «Նյու Յորք թայմզում» պատահական չէր, քանի որ հայերը «հանրային հարաբերությունների» [illegible], որոնք [illegible]ի համար անհրաժեշտ նյութ» հայ [illegible] եւ միաժամանակ լսեցին ամերիկահայերի տեսակետները։ Ազատյանը նշեց, որ ԱՄՆ-ում լոբբիզմ իրականացնելու համար պետք է կարողանալ խնդրո առարկա հարցերը զուգորդել ԱՄՆ-ի խնդիրների հետ։ Ազատյանը համաձայնեց ամերիկյան քաղաքական գործիչներից մեկի այն տեսակետի հետ, ըստ որի ամերիկահայերի լոբբիինգը հուզական բնույթ է կրում։ Հայաստանին կամ Ղարաբաղին առնչվող խնդիրների վերաբերյալ ԱՄՆ-ի հայկական լոբբիստական խմբերը միավորվում են։

Օշին Քեշիշյանը ներկայացրեց իր հիմնադրած եւ խմբագրած թերթը՝ «Արմինյըն օբզըրվըրը», որը լույս է տեսնում շաբաթական պարբերությամբ, անգլերեն։ «Չնայած անգլիագիր է, բայց հայաշունչ է», նկատեց Քեշիշյանը։ Անկախ թերթ է «Արմինյըն օբզըրվըրը», եկամտաբեր է, սիրված է եւ «միջին ճանապարհ է» որդեգրել։ Աշխատակազմը 4 մարդուց է բաղկացած, թերթի ծավալը 16 էջ է, տպաքանակը 5000։ Ըստ Քեշիշյանի, ԱՄՆ-ում անգլիալեզու թերթի լույսընծայումը դրական է այն իմաստով, որ դա ընթերցում են քաղաքական շրջանակները։ Այստեղ Ազատյանը նկատեց, որ ԱՄՆ-ում ազգային հարցերը անգլերեն են քննարկվում, քանի որ ամերիկահայ կազմակերպությունների ղեկավարները կրթություն են ստացել անգլերենով։

Անդրադառնալով լրագրության խնդիրներին՝ Քեշիշյանը նկատեց. «որ [illegible] իր թերթում, թե ամերիկյան մամուլում լուրերը հրապարակվում են առանց մեկնաբանությունների, իսկ բուն հոդվածներում քիչ են լինում ամսականները։ Քեշիշյանը հիշատակեց ամերիկացի լրագրողներից մեկի այն խոսքը, թե լրագրողի պարտականությունը որոշվում է ոչ թե նրա գրածով, այլ չգրածով։ Քեշիշյանը նկատեց, որ թերթ խմբագրելիս իր մեջ միշտ արթուն է մնում ներքին գրաքննիչը։ Հայաստանյան մամուլում Քեշիշյանը նախընտրում է «[illegible]» եւ «Չորրորդ իշխանություն» թերթերը։ Իսկ «Արմինյըն օբզըրվըրում» տպագրվող քաղաքական լուրերը բացառապես վերաբերում են Հայաստանին, մինչդեռ հայաստանյան մամուլի թերությունը Քեշիշյանը համարեց այն, որ սփյուռքի մասին տեղեկատվություն խիստ սակավ է տպագրվում։

Անդրադառնալով Սփյուռք-Հայաստան փոխհարաբերություններին եւ դրանց վերաբերյալ արտահայտած Տեր-Պետրոսյանի տեսակետներին, Օշին Քեշիշյանը նշեց, որ Արմեն Սարգսյանի վարչապետության ժամանակ Հայաստանի եւ սփյուռքի փոխհարաբերությունները համակարգող հանձնաժողով ստեղծվեց, ուր չկա ոչ մի սփյուռքահայ, մանավանդ որ սփյուռքը հեռու է միասիրտ լինելուց։ «Առանց սփյուռքի 100 տոկոսանոց մասնակցության, սփյուռք-հայրենիք կամուրջ շուրջ մարմին ստեղծել եւ ծրագրեր մշակել, խոսք անգործնական է», նկատեց Քեշիշյանը։ Ըստ նրա սփյուռք-Հայաստան մշակութային եւ տնտեսական կապերը հարկ չկա, որ պետական մակարդակով իրականանան։

Երվանդ Ազատյանն, ի պատասխան վերոհիշյալ հարցադրման, նկատեց, որ «Հայաստան» հիմնադրամը ստեղծելիս Հայաստանում այն մտայնությունն էր գերիշխում, թե սփյուռքը միաձույլ, կազմակերպված եւ «թունդ կերպով հայրենասեր է, որ հենց դիրիժորը փայտով նշան կանի՝ ամեն մարդ գրպանները պիտի բանա ու դրամ տա»։ Սակայն այդպես չէր, Հայաստանի կազմակերպական հարցերը լուծվում են խորհրդահայ ձեւերի եւ մտածողության սահմաններում, նշեց Ազատյանը, ավելացնելով, որ անհատական մոտեցումներ են պետք։ «Սփյուռքը, մանավանդ ամերիկահայությունը, շատ դրամ ունի, բայց Հայաստանը չկարողացավ ձեւերը այդ դրամը տեղեն հանելու եւ բերելու», ընդգծեց Ազատյանը։ Նա նկատեց, որ մինչեւ անգամ Հայաստանից մեկնած երգչուհիներն ու պարուհիները փոխանակ փորձեն բարձրացնել սփյուռքի կատարողական արվեստի մակարդակը, ընդհակառակը, ռամկացվեցին եւ նրանցից «մեծ մասը կազինոներու մեջ վերջացան. դա թե ազգային ամոթ է, թե արվեստագետի տաղանդի մսխում»։

Մամուլի ազգային ակումբի հյուրերն անդրադարձան նաեւ այլ խնդիրների, որոնք ներառում են թե սփյուռքի հեռուստաալիքների որակն ու մակարդակը, թե Հայաստանի [illegible] մարտավարությունը, թե ամերիկյան մամուլի առանձնահատկությունները։

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Զեյթուն-50 միջոցառում դպրոցում

Զեյթուն թաղամասի հիմնադրման 50-ամյակին նվիրված հերթական միջոցառումը թիվ 44 դպրոց-վարժարանում էր։ Դպրոցի շնորհաշատ աշակերտները ներկայացրին Զեյթունի ողջ պատմությունը՝ «Մեր դրոշը պետք է բարձրացնի հայ վարդապետը, իսկ սուրը՝ հայ պատանին» խորհրդով։ 1939-ին Զեյթունը

հանձնվեց թուրքերին։ 1947-ին ներգաղթած զեյթունցիները Քանաքեռ մի հողակտորի վրա հիմնեցին նոր բնակավայր, Կիրզա անվամբ։ 1951-1952 թթ. առաջին դպրոցը՝ թիվ 48-ը տվեց առաջին շրջանավարտը։ Իսկ 1960-ին մայր դպրոցի բազայի վրա ստեղծվեց դուստր դպրոցը՝ 44-ը։

Հուզիչ էր ինչպես առաջին ուսուցիչների, այնպես էլ շրջանավարտների հանդիպումը։ Խոսք ասացին դպրոցի առաջին տնօրեն Զամանյանը, առաջին շրջանավարտներից գիտության դոկտոր Սարգիս Բուռանիկյանը, դպրոցի շրջանավարտ [illegible]։ Ամփոփիչ խոսքով հանդես եկավ դպրոցի տնօրեն Մանիկ Հայրապետյանը։

Տոնակատարությունը շարունակվեց մինչեւ երեկո։

ԳՈՀԱՐ ԱՐՇԱԿՅԱՆ

Ադրբեջանցի լրագրողներն «Ազգի» խմբագրությունում

Շվեյցարական «Անդրկովկասի մամուլի աջակցություն» ծրագրի շրջանակներում նոյեմբերի 16-ին Երեւան ժամանեցին վրացի, ադրբեջանցի, աբխազ եւ օս լրագրողները, որոնք կմասնակցեն նոյեմբերի 18-20-ը Ծաղկաձորում կայանալիք կոնֆերանսին։

Ծրագրի նախորդ երեք կոնֆերանսները տեղի են ունեցել Վրաստանի տարբեր քաղաքներում։

Երեկ ծրագրի հեղինակ Վիգեն Չիթերյանը (Ժնեւ) եւ ադրբեջանցի լրագրողները եղան «Ազգի» խմբագրությունում։

Նրանք ներկայացնում էին տարբեր լրատվամիջոցներ. Քեմալ Ալին՝ «Զերկալո» շաբաթաթերթ եւ «Էքսկլյուզիվ» գործակալություն, Մահմեդ Սուլեյմանը՝ «Յոր օր» թերթի խմբագիր, Էլդանիզ Զալին՝ «Ադրբեջան յուտեր-վիս» անկախ հեռուստաընկերության հաղորդավար եւ Աքեր Գարաեւ՝ օպերատոր, Շահեն Ողաեւ՝ ծրագրի համակարգող Ադրբեջանում։

«Ազգի» գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը հակիրճ ներկայացրեց թերթի հիմնադրումից մինչ օրս անցած ժամանակաշրջանը, ասելով, որ թերթը շարժվում է ռամկավար-ազատական գաղափարախոսությամբ, միաժամանակ քննադատում է ժողովրդավարական շեղումներն ու շուկայական հարաբերությունների ընթացքում թույլ տված այն սխալները, որոնք ավելի մեծ վնաս են հասցնում ժողովրդավարությանն ու ազատականությանը։

Խոսելով ղարաբաղյան հակամարտությունից, նշվեց, որ խմբագրությունը միշտ էլ դեմ է եղել հարցի միջազգայնացմանը, զուգահեռներ անցկացնելով Լիբանանի հետ, հիշատակվեց, որ 1980-83 թթ. այնտեղ կային մոտ 18 ազգերի զորքեր եւ բոլորն էլ ձախողված գնացին։ Ի վերջո երկկողմ եւ եռակողմ բանակցությունները միշտ էլ ավելի գործնական եւ արդյունավետ են լինում։ Խոսվեց նաեւ Հայաստանում մամուլի դժվարությունների մասին՝ հատկապես նյութական։ Նախանձ արթնացրեց այն, որ ադրբեջանական թերթերում գովազդը գնահատվում է անհամեմատ ավելի բարձր, քան Հայաստանում։ Ադրբեջանական թերթերը նույն ծավալի էջի համար գովազդից գանձում են մինչեւ 1500 դոլար, մինչդեռ Հայաստանում՝ հազիվ 200 դոլար։

Ադրբեջանցի լրագրողները իրենց հերթին նշեցին, որ հայկական մամուլն իրոք շատ նվիրված է իր ժողովրդին՝ դատելով մամուլում եղած հրապարակումներից։ Նրանք նշեցին, որ իրենց համար շատ անսովոր է Երեւանում գտնվելը, իհարկե, Բաքվում իրենց շատերը չեն հասկանա, եւ շատ թերթերի, հատկապես կառավարամետ թերթերի կողմից կքննադատվեն, բայց իրենք գտնում են, որ այս քայլը՝ Հայաստանի Հանրապետություն գալը շատ ճիշտ է, քանի որ կարեւորում են ժողովրդավարական դիվանագիտության դերը։

Հանդիպման վերջում պրն Ավետիքյանը շնորհակալություն հայտնեց ծրագրի հեղինակին նման կապերի հաստատման համար եւ պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց առավել գործնականացնել հայ եւ ադրբեջանցի լրագրողների միջեւ կապերի հաստատումը՝ առաջին աղբյուրից փոխադարձ տեղեկություններ ստանալու համար։

[illegible]

Դասագրքերը շուկայի չարաշահումներին ենթակա

Երբ ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարար Աշոտ Շամխալի Բլեյանն ազատվեց աշխատանքից, շատերը թեթեւացած շունչ քաշեցին։ Բոլորս հուսով էինք, որ նոր նախարարի օրոք համակարգում կարգ ու կանոն կհաստատվի։

Արդեն փոխվել է երկու նոր նախարար։ Արտաշես Պետրոսյանի օրոք էլ ամենացավոտը դասագրքերի հիմնահարցն է։ Առանձին խոսակցության նյութ է դրանց տպագրության չարդարացված ուշացումը, որը խառնաշփոթ է առաջացնում ուսումնական ծրագրերում։ Խոսքն այս անգամ դասագրքերի գների մասին է։

Գործում է ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության Լոռու մարզի «Ուսում» ծառայությունը, որը դասագրքեր է տրամադրում համեմատաբար մատչելի գներով։ Նույն ծառայությունը գործում է նաեւ մայրաքաղաքում եւ հանրապետության մյուս մարզերում։ Սակայն պարզվում է, որ կրթության համակարգում տարբեր տեսչությունների ու գործակալությունների ստեղծմամբ չի բարելավվում վիճակը՝ մնալով բարձիթողի։

Հինգերորդ դասարանի «Մաթեմատիկա», վեցերորդի «Աշխարհագրություն», 7-8-ի «Կենսաբանություն» եւ բազմաթիվ այլ գրքեր վաճառվում են Վանաձորի գրախանութներում, «Մանկական աշխարհ» հանրախանութում եւ այլուր 100, 200, երբեմն էլ 300 դրամ ավելի թանկ գներով։

Ինչո՞ւ էր տրոհվել դասագրքերի բաշխման ու վաճառքի գործընթացը. ո՞վ է նպաստում այս խառնաշփոթին, որից վերջին հաշվով տուժում է բնակչությունը։

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչության «Վանաձորի գրախանութների» «Վանք 91» միավորման» ՊՁ-ի տնօրեն Լեւոն Գրիգորյանից, այդ դասագրքերը կանխիկ գումարով ձեռք են բերվում ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության «Լումաս» վարչությունից եւ Երեւանի «Ուսում» ծառայությունից։ Հաշվի առնելով ճանապարհածախսը եւ մնացած անհրաժեշտ հավելավճարները՝ բարձրանում է գրքի գինը։ Այստեղ պարսավելի ոչինչ չկա։ Յուրաքանչյուր տնօրեն մտահոգված է իր ղեկավարած հիմնարկության ապրանքաշրջանառության ապահովմամբ։

Հետաքրքրական է նաեւ Լոռու մարզի «Ուսում» ծառայության տնօրեն Լյուդմիլա Մեհրաբյանի պարզաբանումը։ Ըստ նրա այս տարվա օգոստոսին «Լույս» հրատարակչությանն ու [illegible] պարտքերի դիմաց գրախանութներից հավաքել են դասագրքերը եւ կենտրոնացրել «Ուսում» ծառայությունում։ Իսկ հետո՞։ Հետո նոր դասագրքերի հետ վարվել են հին ձեւով։

Ստացվում է այնպես, որ, առանց հաշվի առնելու գնորդի շահերը, դասագրքերը վաճառվում են ցանկացած պայմանով, որպես սովորական ապրանք շուկայում, փողոցներում եւ այլուր։ Իսկ բազմաթիվ կրթական գերատեսչությունները ոչ միայն հարկ չեն համարում վերահսկել գործընթացը, այլ մեծապես նպաստում են այդ խառնաշփոթին։ Ավելին նախարարությանը ենթակա դասագրքեր իրացնող կառույցները վերածվել են մեծածախ առեւտրի սովորական շուկաների եւ 5-6-րդ ու 7-8-րդ դասարանների «Հայոց պատմություն», 9-10-րդի «Երկրաչափություն» եւ «Հանրահաշիվ», բազմաթիվ այլ գրքերի համար Երեւանում ստեղծվել է արհեստական դեֆիցիտ [illegible] կանխիկ գումարով եւ կամ [illegible] իրացնելու համար [illegible] հետեւանքներն է թողնում նաեւ մարզերում։

Երբ ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարար Արտաշես Պետրոսյանը տարբեր առիթներով հիշատակում է անվճար տրված այբբենարանների, համաշխարհային բանկի ֆինանսավորմամբ հրատարակված առաջին, երկրորդ եւ երրորդ դասարանների «Մաթեմատիկա», երկրորդ եւ երրորդ դասարանների «Մայրենի լեզու», 5-8-րդ դասարանների «Գրականություն» դասագրքերը 180-280 դրամով վարձութային կարգով տրամադրելու մասին, հազիվ թե տեղյակ չլինի հիշյալ հիմնահարցին, մանավանդ որ «Լումասը» եւ «Ուսումը» պատկանում են նախարարությանը։

Առանձին խոսակցության նյութ է նաեւ վարձույթով եւ անվճար բաշխված դասագրքերի հայտնվելը շուկաներում եւ փողոցներում։ Այստեղ նույնպես վերահսկողության բացակայությունն է հիմնական պատճառը։

Ուղղակի հարկավոր է կենտրոնացնել գրքերի վաճառքը մեկ ծառայությունում, որպեսզի դրանք բնակչությանը հասնեն նվազագույն գներով։ Այլապես անիմաստ է դառնում պետության միջոցներով ֆինանսավորվող այդ գերատեսչությունների եւ ծառայությունների գոյությունը, որոնց հեշտությամբ կարող են փոխարինել տնտհաշվարկով աշխատող «Վանք-91»-ը եւ սովորական գրախանութները։

Այնպես որ Բլեյանը հեռացավ՝ իր հետ տանելով դասագրքերի բաժանորդագրության համար հավաքված միլիոնների մասին տխուր հիշողությունը, իսկ բլեյանականությունը շարունակվում է։

[illegible]

ԱԶԳ

սփյուռք

ՇՎԵԴԻԱ

Հայ համայնքի ազգային կյանքը նահանջ է ապրում

Ավելի քան մեկ տարվա ընդմիջումից հետո Շվեդիայի Ուփսալա քաղաքում դարձյալ լույս տեսավ «Նոր Հորիզոն» ամսագիրը: Այս առթիվ հանդիպեցինք ամսագրի պատասխանատու հրատարակիչ և հասարակական գործիչ ԿԱՐՈ ՀԱԿՈԲՅԱՆԻ հետ:

— Շնորհավորում ենք «Նոր Հորիզոն»-ի վերահրատարակումը, Հայաստանի ընթերցողին ներկայացրեք, խնդրեմ, ամսագիրը...

— «Նոր Հորիզոն»-ը ներկայումս Շվեդիայում հրատարակվող հայկական միակ պարբերաթերթն է: Թերթը հիմնականում հայերեն է, բայց ունի նաև շվեդերեն բաժին: Մեր նպատակն է ունենալ այնպիսի պարբերական, որ արտացոլի առաջին հերթին Շվեդիայի հայկական գաղութի հասարակական և մշակութային կյանքը և արծարծի համայնքին հուզող հարցեր: Իհարկե, մեզ հետաքրքրում են նաև համազգային ընդհանուր նշանակություն ունեցող զանազան բնույթի հարցեր և դեպքեր, որոնք տեղի են ունենում Հայաստանում կամ սփյուռքի մյուս գաղութներում:

Անցյալում Շվեդիայում տպագրվել են մի քանի անուն թերթեր, որոնք զգալի դեր են ունեցել հասարակության մեջ, բայց նրանցում քիչ են եղել ինքնուրույն նյութերը, քիչ են տարածում գտել ժողովրդի մեջ, ասենք, դա էլ՝ մասամբ համայնքի ոչ շատ ընթերցասեր լինելու պատճառով: Բնական է, որ «Նոր Հորիզոն»-ի մեջ էլ լինեն թերություններ, մենք հավակնոտ չենք, բայց պետք է ասել, որ «Նոր Հորիզոն»-ը ինքնուրույն թերթ է և արտատպելով հանդերձ հայկական մամուլի որոշ հոդվածներ, շեշտը դրել ու դնելու է միանգամայն նոր հոդվածների և գրությունների վրա: Քանի որ «Նոր Հորիզոն»-ը Շվեդիայի հայկական միությունները համադրող կենտրոնի օրգանն է, ուստի պետք է արտացոլի ընդհանուր դեմոկրատական մտքեր և ցուցաբերի անկողմնակալ մոտեցում՝ միությունների դեմոկրատական ոգուն համաձայն: Անդամ միություններից և ոչ մեկը որևէ կուսակցության ազդեցության ծիրի մեջ չէ, և հենց դրա համար էլ «Նոր Հորիզոն»-ը, համադրող կենտրոնի օրգանը լինելով հանդերձ, կուսակցական թերթ չէ:

Ունենք բազմաթիվ դժվարություններ, որոնք սակայն համարում ենք հաղթահարելի:

— Շվեդահայ գաղթօջախը համեմատաբար կարճ պատմություն ունի, ինչպե՞ս կբնութագրեիք նրա ներկան:

— Շվեդիայի հայ բնակչության թիվը արդեն մի քանի տարի չի շատանում, դա ամենից բացասական երևույթն է: Արտահոսքը հիմնականում դեպի Նահանգներ ավելի է, քան ներհոսքը: Մարդիկ Ամերիկան չեն սիրում, բայց գնում են: Թեպետ Շվեդիայում կա ամեն տեսակի հնարավորություն և ապահովություն, սակայն մարդկանց սիրտը այնքան էլ տաք չէ...

Սա ընդհանուր պատկերն էր, իսկ համայնքի ներկա կառույցի մասին կարելի է ասել, որ կան հիմնականում մեկը մյուսին լրացնող երկու բնույթի հասարակական կազմակերպություններ. մեկը Հայ առաքելական եկեղեցու խորհուրդներն են (Ստոկհոլմում, Ուփսալայում և Ստոկհոլմի շրջակա Նորշոփինգում), իսկ մյուսը՝ լայն տարածում գտած հայկական մշակութային միությունները (Ստոկհոլմ, Ուփսալա, Վեստերոս, Սյոդերթելյե, Սանդվիքեն, Թրոլհեթթան): Այս միություններն ունեն տեղական բնույթ: Նրանց կողքին կազմվել է Շվեդիայի հայկական միությունները համադրող կենտրոնը, որն ունի ոչ թե տեղական բնույթ, այլ գրանցված է պետական կենտրոնական մարմիններում և ըստ կանոնադրության նրա անդամները կարող են լինել նույն ընդհանուր նպատակը հետապնդող զանազան բնույթի միություններ և կազմակերպություններ:

Համադրող կենտրոնի անդամ միություններն են և կամ նրա հետ համագործակցում են բոլոր քաղաքների հայկական միությունները և «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի Շվեդիայի մասնաճյուղը: Համադրող կենտրոնի հետ չի համագործակցում միայն մի միություն, որի վարչական անդամներից մի քանիսը գտնվում են դաշնակցության ազդեցության տակ:

Հեռավոր մի քանի փոքր քաղաքներում ևս կան հայեր, որոնք քիչ լինելու պատճառով միություններ կազմելու հնարավորություն չունեն:

Գործում են նաև մի քանի բարեգործական անձնական ֆոնդեր, որոնց գործունեությունը շատ ավելի արդյունավետ կլիներ, եթե դուրս գար անձնական կաղապարից և կրեր համընդհանուր բնույթ: Խոսքը ազգային բարերարների մասին չէ, քանի որ Շվեդիայում դեռևս չկան բառի իսկական իմաստով ազգային բարերարներ: Շվեդիայում հայկական եկեղեցին վարչականորեն ենթարկվում է Վիեննային, որի հայրապետական պատվիրակն է Մեսրոպ արք. Գրիգորյանը:

Եկեղեցական վարչական հարցերը երբեմն սրվում են (մանավանդ Ստոկհոլմում), երբ եկեղեցական խորհրդի մի քանի անդամներ գերադասում են ենթարկվել Անթիլիասին, քան Էջմիածնին: Համադրող կենտրոնը եկեղեցական խորհուրդների գործերին ոչ խառնվել և ոչ էլ մտադիր է խառնվելու, սակայն միշտ էլ համագործակցել է նրանց հետ, երբ խորհուրդներն են ցանկացել:

Մի քանի խոսք հասարակական-քաղաքական մթնոլորտի մասին:

Մթնոլորտը ներկայումս բավականին հանդարտ է, կրքերը մարվում են, նվազագույնի են հասել մեծ մասամբ անտեղի տուրուդմփոցները՝ մի կողմից, ասենք, Խորհրդային Հայաստանի ու անկախ Հայաստանի Հանրապետության բոլոր տեսակի կողմնակիցների, իսկ մյուս կողմից՝ Հայաստանի Հանրապետությունը վարկաբեկողների միջև (դրա պատճառներից մեկը կարելի է համարել այն, որ ասպարեզից հեռացվել, չեզոքացվել և կամ անտարբերության գիրկն են մտնել կողմերի այն վայ-առաջնորդներն ու ընկերփանջունիները, որոնց ռազմական շտեմարանը դատարկվել է): Իհարկե, հիմնական հակասությունները չեն վերացել ու դեռևս կան անհատներ, որոնք աշխատում են անտեղի սրել ոչ միայն այդ հակասությունները, այլ նաև հենց նույն ճակատի մեջ, անձնական եսամոլությունից ելնելով, ժամանակ առ ժամանակ անհեթեթություններ կատարել:

Մի երկու հոգի էլ չարաշահելով իրենց կապերը Հայաստանի այլևայլ գործիչների կամ մշակույթի ներկայացուցիչների հետ, արդեն վատ սովորույթ են դարձրել Հայաստան ճամփորդելով տեղի ու անտեղի հարցազրույցների ու նկարահանումների միջոցով ներկայանալ որպես Շվեդիայի հայկական գաղութի նախագահ, գաղութի ներկայացուցիչ կամ գոյություն չունեցող, բայց աչք ծակող կազմակերպության ներկայացուցիչ և այլն... Դա մեզ մոտ հաճախ վրդովմունքի պատճառ է դառնում:

— Ի՞նչ կասեք մասնավորապես ուփսալահայ համայնքի մասին:

— Ուփսալայում բնակվում է շուրջ 1500 հայ,՝ գրեթե նույնքան հայ բնակվում է Ստոկհոլմում, սակայն ցրիվ: Ուփսալան Շվեդիայի չորրորդ մեծ քաղաքն է: Ուփսալան Շվեդիայի պատմության ներկայի ու անցյալի մեջ ունեցել է մեծ նշանակություն: Նշանավոր է համալսարանը, որն ունի 500 տարվա անցյալ և հայտնի է աշխարհով մեկ... Ուփսալայում է համեմատաբար ամենից աշխույժ հայկական համայնքը: Այստեղ շատ են փոքրամասնություն կազմող ազգերի մշակութային և հասարակական միությունները: Մեծ թիվ են կազմում հույները, հարավսլավացիները, պարսիկները, արաբները, քրդերը և լատինամերիկացիները: Ըստ շվեդական որոշ մարմինների, Ուփսալայի Հայ մշակութային միությունը փոքրամասնությունների մեջ գոյություն ունեցողներից ամենաշխույժն է: (Իհարկե, դա գովելի է, բայց ընդհանրապես չի բավարարում, գրեթե ամեն տեղ ազգային կյանքը նահանջ է ապրում, գուցե դա ժամանակավոր երևույթ լինի, բայց ներկայում այդպես է): Ուփսալայում գործում է նաև «Րաֆֆի» միությունը իր շաբաթօրյա դպրոցով: Եկեղեցական խորհուրդն ունի իր հոգևոր հովիվը, որը այցելում է Շվեդիայի այլ քաղաքներ, ինչպես նաև Ֆինլանդիա և Նորվեգիա:

Ազգային բոլոր հաստատություններում ու միություններում մարդիկ աշխատում են կամավոր և առանց վարձատրության: Շվեդիայում ունենք երկու հոգևոր հովիվ, որոնք վարձատրվում են պետության կողմից և իրենց ժամանակը պիտի տրամադրեն միայն եկեղեցական և ազգային գործերին:

Ուփսալայում է հրատարակվում «Հյուսիսափայլ» տարեգիրքը: «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի Շվեդիայի մասնաճյուղը այստեղ ակտիվ է: Ուփսալայում է կազմավորվել Հայ-շվեդական բարեգործական կազմակերպությունը, որը առանց հարայհրոցի բավական նյութական օգնություն է ուղարկել Հայաստան և վերջում իր նյութականը տրամադրելով «Հայաստան» հիմնադրամի Շվեդիայի մասնաճյուղին, հարմար է գտել գործել հիմնադրամի մեջ:

Ուփսալայի Հայ մշակութային միության դռները բաց են բոլորի համար, ամենից շատ հյուրեր է ընդունել մայր հայրենիքից, կազմակերպել է օգնություններ Հայաստանին: Միառժամանակ է, որ դադարել է Ուփսալայի հայկական ռադիոն, սակայն հույս կա վերսկսելու: Միության հիմնական աշխատանքը կենտրոնացված է շաբաթօրյա «Հայ դպրոց»-ի վրա, ուր մայրենի լեզու, գրականություն և հայոց պատմություն են սովորում աշակերտները: Դպրոցի դասընթացները բավականին լավ հիմքերի վրա են դրված: Երբ համայնքի մեջ պետք որևէ մեկին գնահատել, ամենից շատ գնահատականի արժանի են դպրոցների կազմը, ուսուցիչները և միությունների վարչական անդամները, որոնք առանց ակնկալության նվիրված են սուրբ գործին:

Ուփսալայում հիմնականում բնակություն են հաստատել Իրանից գաղթած հայերը, քիչ թվով հայրենակիցներ գաղթել են նաև այլ երկրներից: Պատանիները դպրոց են հաճախում, ունեն զարգանալու բոլոր հնարավորությունները, երիտասարդները ուսանում են կամ աշխատանքի անցնում, կան գործազուրկներ, նրանց համար հարմար հայկական միջավայր չկա, համայնքի անլուծելի հարցերից մեկը դա է: Հայերի մի չնչին մասն ունի իր մասնագիտության համապատասխան աշխատանք, շատերը հնարավորություն չունեն դրսևորելու իրենց մասնագիտությունները, իսկ մեծամասնությունը (այդպես է միայն Ուփսալայում) սեփական ռեստորաններ և ուտելիքի այլ խանութներ ունի: Դրանք այն հայերն են, որ գաղթել են 80-ական թվականներին, երբ պետությունը սեփական գործ բացելու համար տալիս էր ամեն հնարավորություն: Բոլորն էլ հայրենասեր և ազգասեր մարդիկ են, բայց երբ հարցնես ինչո՞ւ ժողովներին կամ ծրագրերին չեն մասնակցում, շատ հանգիստ կպատասխանեն՝ ժամանակ չունենք:

— Ի՞նչ կասեք Շվեդիա-Հայաստան հարաբերությունների մասին:

— Շվեդիան թեպետ փոքր երկիր է, բայց ունի միջազգային շատ բարձր վարկ, շվեդները տասնյակ տարիներ ծրագրված աշխատանք են տարել, որպեսզի արժանանան նման վարկի: Միջազգային ատյաններում հաշվի են առնում նրանց տեսակետներն ու դիրքորոշումները: Շվեդիայի կողմից Հայաստանի ու Արցախի, ինչպես նաև մեր համազգային այլ հարցերի նկատմամբ նպաստավոր ու արդարացի դիրքորոշում ցուցաբերելը մեծ նշանակություն ունի, թեպետ հայկական համայնքը այստեղ մեծ չէ, սակայն խելացի և միասնական մոտեցումով հնարավոր է ոչ շատ մեծ ճիգերով պետական մարմիններին, Ռիքսդագին (խորհրդարան), քաղաքական կուսակցություններին տեղեկացնել մեր ազգային տեսակետներն ու շահերը և արդյունքի հասնել: Շվեդիայի հայերը անհամբեր սպասում են, թե երբ կբացվի հայկական դեսպանատուն Շվեդիայում: Երևի դա առաջին հերթին նյութականի հետ է կապված, սակայն մեր կարծիքով, հաջողության կարևոր նախապայմաններից մեկն է նաև մասնավորապես Հայաստանի դեսպանի կամ ներկայացուցչի գոյությունը:

ԱՐՇԱԿ ԲԱՂՕՅԱՆ,
Ուփսալա, Շվեդիա

ՀԱՅՐԵՆԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆ-50

Արտագաղթում են նաև հայրենադարձների թոռները

1947-ին «Ռոսիա» նավը բերեց առաջին հայրենադարձներին: Այսօր, 50 տարի հետո, Ռուսիա պետությունը ընդունում է հարյուր հազարավոր էժան աշխատուժ՝ գործազրկության ու ճգնաժամի մեջ մխրճված Հայաստանից: Այսօրվա արտագաղթողների մեջ են որդիներն ու թոռները առաջին հայրենադարձների, որոնք եկան թոթափելու պանդուխտի նվաստ կոչումը, պահպանելու ազգային ինքնությունը, ուծացումից փրկելու որդիներին, թոռներին ու ծոռներին:

Այսօր այդ հոբելյանը պետք է նշվի պետականորեն, մեծ շուքով, տալով արդիական շունչ, նրան հակադրելով, դատապարտելով ներկայումս մեծ ծավալներ ընդունած արտագաղթը, որը ազգային մի նոր չարիք է և ծանր հարված է հասցնում հայապահպանությանը: Պետք է լայնորեն նշել հատկապես ներկայումս, երբ Արցախի հարցը մոտեցել է հանգուցալուծմանը, և միջազգային կազմակերպությունների ու Մինսկի խմբի եռանախագահության հովանավորությամբ ուրվագծվում է մի նոր հայկական տարածքի կորուստ և հայաթափության նոր վտանգ: Դա կանխելու համար այս հոբելյանի առիթով պետք է ևս մեկ անգամ աշխարհին հիշեցնել 1915 թվականը, հիշեցնել նաև արտագաղթողներին ու մեր անկախ պետության ղեկավարներին: Սակայն դա թողնված է հայրենադարձների համայնքներին:

Մեզ հայտնի է մուսալեռցիների ավանդույթը: Վերջերս իրենց հայրենադարձության 50-ամյակը նշեցին Տիգրանակերտի, իրաքահայերի հայրենակցական միությունները: Հոբելյանական հանդիսություններում հիմնականում զեկուցում էին նրանք, ովքեր սկզբնական կրթությունն ստացել են օտար լեզուներով, ապա ուսումը շարունակել հայրենիքում, արժանացել գիտական կոչումների ու պատասխանատու պաշտոնների: Նրանք պատմում են կորուսյալ հայրենիքի, մոռացված կամ [illegible] ազգային ավանդույթների, նախնիների մղած հերոսամարտերի, տարագրության ճամփաներին կրած տառապանքների մասին, ապա ներկայացնում այն ավանդը, որ ներդրել են Սովետական Հայաստանի զարգացման գործում: Դեռևս չեն գնում, այդ ավանդի վկայություններից են թեկուզև իրենց շուրջը կառուցված այն գործարանները, որոնցից շատերում այսօր լռություն է: Գործազուրկ մարդիկ մեկնել ու մեկնում են հայրենիքից: Ինչ գնով են նրանց նախնիները պաշտպանվել եղեռնից: Միայն շուրջ 100 հազարի Զորավար Անդրանիկն է փրկել թուրքական յաթաղանից, անցկացրել Արաքսի այս ափը: Հայրենիքում բազմապատկեցին նրանց համայնքները ու բազմացան: Սակայն, ավաղ, վերջին տարիներին սկսել են նոսրանալ, նորից արտագաղթ է:

Այսօր շատերն են գաղթել Հայաստանից, պաշտոնական տվյալներով նրանք 600-700 հազար են, իսկ որոշ գիտնականների հաշվարկներով՝ արտագաղթածների թիվը հասնում է 800 հազարից մեկ միլիոնի: ՀՀ Գիտությունների ակադեմիայի հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի աշխատակից Միհրան Գալստյանի՝ «Ամերիկայի ձայն»-ին տված տվյալներով Հայաստանում առավել զանգվածային բնույթ են ստացել միջպետական [illegible] միգրացիաները, որոնք կազմում են տեղաշարժերի 85 տոկոսը: Գնում են մեծ մասամբ այն պատճառով, որ տեղում աշխատանք չկա, զանգվածային գործազրկություն է: Միայն 40 հազար բնակչություն ունեցող Տաշիրի շրջանից, 1995-96 թթ. տվյալներով, արտագնա աշխատանքի է մեկնել 7-8 հազար մարդ: Արտագաղթի պատճառների առյուծի բաժինը պատկանում է գործարանների և հողի սեփականաշնորհմանը: Գյուղացին կլոր տարին աշխատում է իր բաժին հողի վրա, որից ստացված եկամուտը լավագույն դեպքում տատանվում է 200-400 դոլարի շրջանակներում: Մեկնողների 91 տոկոսը կազմում են 18-60 տարեկան աշխատունակ տղամարդիկ, մեկնում են բարձր որակավորում ունեցող մասնագետները ու շինարարները, նրանք բնակելի տներ, արդյունաբերական և այլ ձեռնարկություններ են կառուցում մեծ մասամբ Ռուսաստանում:

[illegible]

ԱԶԳ

միջազգային

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ֆլամանդացիները պաշարում են Բրյուսելը

Ֆլանդրիայում իրադրությունը երբեք այս աստիճան մտահոգիչ չի եղել: «Եվրոպայի սրտում այսօր ընթացքի մեջ է մշակութային եւ լեզվական զտումը», հայտնում է Բրյուսելի շրջանի նախարար Էրվե Ասկենը՝ մի մայրաքաղաքի, որի բնակիչները 85 տոկոսով ֆրանսախոսներ են:

Այս «բելգո-բելգիական» (անվանումը «Էքսպրես» հանդեսինն է) պատմությունը նոր բան չէ: 1962 թ.-ի վերջին խորհրդարանը փորձել էր մեղմացնել հակամարտությունը՝ ընդունելով օրենք Բրյուսելից մի փոքր հարավ՝ արքայության հյուսիսի եւ հարավի միջեւ «լեզվական սահման» գծելու մասին: «Այդ սահմանը պետք է լիներ փոփոխվող, շարժական՝ բնակչության տեղափոխությունների համընթաց», ընդգծում է Էրվե Ասկենը: Իսկ ֆլամանդական կառավարության խոսնակն առարկում է՝ պնդելով, թե դա բնավ այդպես չէ եւ լեզվական տարածքները արդեն մեկընդմիշտ սահմանված են: Ֆլամանդացիներն այն կարծիքին են, որ իրենց լեզուն եւ մշակույթը պաշտպանելու համար այլեւս ելք չկա՝ երկիրը մասնատելուց բացի: Այսօրվա Բելգիան ոչ մի «արժեք» չի ներկայացնում Ֆլանդրիայի համար:

Երկրի քաղաքային համայնապատկերում անվերջ գրանցվում են, մեղմ ասած, «անդուր» փաստեր: Օրինակ, երկլեզվյան ցուցանակների ֆրանսերեն գրությունները ներկոտվում են ու տեղը գրվում են աներկբա լարգախոսներ. «Դիլբեկում ֆլամանդացիներն իրե՞նց երկրում են», «Հաշտվեք կամ հեռացեք», «Ֆրանսիացի առնետնե՛ր, հավաքեք ձեր փասափուսաները» եւ այլն: Ամենուր առիթ են փնտրում լարվածությունը թեժացնելու համար: «Իմ առաջին ընտրության ժամանակ՝ 1976-ին ես կարող էի երդում տալ իմ ընտրած լեզվով, հիշում է պատգամավոր Ալեն Կառլիենը, իսկ այսօր, եթե համարձակվեմ նիստի ժամանակ անգամ երկու ֆրանսերեն բառ արտասանել, ապա հենց նույն պահին նիստը չեղյալ կհայտարարվի»:

Բրյուսելի Բերսել հարավային արվարձանի մի բնակչուհի խոստովանում է, որ ֆլամանդական իշխանությունների հետ ֆրանսախոսների հարաբերությունների մեջ իրար են հաջորդում մանրախնդրությունները ու հալածանքները: Խանութների դրամարկղերում բոլորը ձեւացնում են, թե ֆրանսերեն չեն «հասկանում»: Այս միջհամայնքային պառակտումներն ակներեւ ղեկավարվում են «բարձր ատյաններից»: Անցյալ ամռանը Ֆլանդրիայի կառավարությունը հրապարակեց «Բրյուսելի շրջակա ֆլամանդական տարածքում գործողությունների ծրագիրը»՝ «շրջանում հոլանդախոսության պայմանները հարմարավետ դարձնելու» (ձեւակերպումը ֆրանսիական «Էքսպրես» հանդեսինն է) ակնկալությամբ՝ ֆրանսախոսներին օրենսդրորեն վնաս հասցնելու միջոցառումների մի ամբողջ մարտկոց: Ամենուր «թեւածում է» «Ֆլանդրիան՝ ֆլամանդացիներին» մղում-կարգախոսը: Ֆլամանդական կառավարության նախագահ Լյուկ վան դեն Բրանդեն, ի դեպ, չի էլ թաքցնում ֆրանսախոսներին «պատեհություններ» ապահովող ռեժիմը ճնշելու ցանկությունը՝ խթանելու ֆրանսախոսների ձուլումը: «Նպատակը միանշանակորեն դրված է», հայտնում է Քրիստիան Վան Էյկենը: «Ֆլանդրիան գնալով ավելի ու ավելի է դրսեւորում իրեն որպես ազգ: Տեղի ղեկավարները մեթոդաբար հետապնդում են իրենց նպատակը՝ սկզբից «մաքրել» Բրյուսելի շրջակայքը, այնուհետեւ, ապագայում, վերջապես կստեղծվի անկախ Ֆլանդրիան՝ 21-րդ դարի շեմին, արդեն «ձեռնամուխ լինել» Բրյուսելի վերադարձնելուն: Եվ այսպիսով կվերականգնվի պատմության ընթացքը:

Ծագումով ֆլամանդական Բրյուսելը, գրում է Ֆրանսիայի պաշտոնական դիրքորոշում արտահայտող «Էքսպրեսը», միայն 19-րդ դարում «տարուբերվում էր» Ֆրանսիայի մշակութային ծիրում: Այսօր 10 բրյուսելցիներից 9-ը ֆրանսախոսներ են: Այսուհանդերձ, դա բնավ չի խանգարում «Մեծ Ֆլանդրիայի» անդամներին հրաժարվել Բրյուսելն իրենց ապագա պետության մայրաքաղաք տեսնելու քաղցր երազից: Մի ֆլամանդացի քրիստոնեա-սոցիալիստ պատգամավոր մի քանի տարի առաջ արձակել էր, թերեւս, այժմ էլ միանգամայն հրատապ կոչը. «Բրյուսելը մեր Երուսաղեմն է»:

Իրավի՝ ֆլամանդացիների այս «կոչը» բավականին իմաստավոր է, դիպուկ եւ... «հեռուն» տանող: Ինչո՞ւ չէ, Բրյուսելն անցյալում միշտ Ֆլանդրիայի կենտրոնն է եղել, սակայն պատմական անցքերի բերումով, ընկնելով Ֆրանսիայի ազդեցության տակ, աստիճանաբար դարձել է ֆրանսախոսների քաղաք:

Վերջերս բավականին հետաքրքրական բան է տեղի ունեցել: Իրավագետները ֆլամանդական խորհրդարան են ներկայացրել սահմանադրական նախագիծ, որով առաջարկվում է ղեկավարել Բրյուսելը երկուստեք՝ դաշնային Ֆլանդրիայի եւ Վալլոնիայի կողմից: Ամեն բան, կարծես, պատրաստ է: Քաղաքի սրտում՝ Մարտիրոսների հրապարակում, այժմյան բելգիական պետությանը ծնունդ տված 1830-ին Նիդեռլանդների դեմ ապստամբության հաղթանակի հուշարձանի շուրջ, Ֆլանդրիայի խորհրդարանը եւ կառավարությունը քննում են «խնդրո առարկան»:

Ճշմարիտն ասած, աշխարհագրական իրադրությունը խրախուսում է ֆլամանդական «պատրանքը»: Նայելով քարտեզին, երեւում է, որ Բրյուսելը չունի անմիջական առնչություն Վալլոնիայի (այժմյան Բելգիայի հարավային ֆրանսախոս մասը) հետ եւ նման է հասած խնձորի, որն ամեն վայրկյան կարող է ճյուղից պոկվել՝ չնայած, ֆրանսախոսների կարծիքով 2,5 կմ լայնության Ռոդ-Սեն-Ժընեզ միջանցքը, որը ներկայումս ֆրանսախոս է, պիտի որ կարող օղակ դառնա Բրյուսելի ու Վալլոնիայի միջեւ: Ով գիտի՝ կդառնա՞, թե՞ ընդհակառակը՝ կդառնա ֆլամանդական: Սակայն մի բան պարզ է. «բելգիական կաթսան» շարունակում է դեռեւս մեղմորեն եռալ: Տեսնես այս ճաշից ում ի՞նչ կհասնի:

Պատրաստեց
ՍԵՐԳԵՅ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

«Ազերիգազի» նախագահը եւ փոխնախագահը հրաժեշտ կտան պաշտոններին

ԲԱՔՈՒ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ազերիգազ» բաժնետիրական ընկերության նախագահ Ֆարման Վելիզադեն եւ Ադրբեջանի պետական նավթընկերության առաջին փոխնախագահ Սայադ Իբրահիմովը ստիպված կլինեն հրաժեշտ տալ զբաղեցրած պաշտոններին: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այսօր այդպիսի որոշում է ընդունվել այս անդրկովկասյան հանրապետության Նախարարների կաբինետի նիստում:

Ինչպես ասված է փաստաթղթում, պաշտոնյաներից առաջինին առաջարկված է զբաղեցրած պաշտոնն ազատել ֆինանսատնտեսական գործունեության մեջ թույլ տված խախտումների համար: Վելիզադեի գիտությամբ է թանկ վերանորոգման ենթարկվել եւ վերասարքավորվել բաժնետիրական ընկերության գլխադաս պաշտոնավայրը, որի ընդհանուր գումարը կազմել է մոտ մեկ միլիարդ մանաթ (մոտավորապես 250 հազար դոլար), ինչը «Ազերիգազի» հարյուր միլիարդավոր մանաթների հասնող վարկային եւ դեբիտորական պարտքերի, ինչպես նաեւ 9 միլիարդ մանաթ աշխատավարձի պարտքերի պարագայում Ադրբեջանի կառավարության կողմից դիտված է որպես ֆինանսական կարգապահության լուրջ խախտում: Բացի այդ էլ, այդ նպատակների համար միջոցները, ինչպես պարզվել է, ծախսվել են առանց նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի, ֆինանսավորման աղբյուրների եւ գումարի հատկացման, աշխատանքների եւ գնված սարքավորումների արժեքի ակնհայտ չափազանցումով:

Իսկ ինչ վերաբերում է Իբրահիմովին, ապա նրա մեղքը, այն է, որ բացակայել է պատշաճ վերահսկողությունը նրա ենթակայության ներքո գտնվող կառույցների նկատմամբ, ինչը հանգեցրել է բնական գազի արդյունահանման, հորանցքների հորատման, նավթավերամշակման բնագավառի, առաջադրանքների սիստեմատիկ թերակատարման, ինչպես նաեւ ամբողջությամբ վերցված նավթընկերության ֆինանսական դրության վատթարացման:

ՇՐՋԱՆ

Ռաֆսանջանին կարեւորում է սահմանները

Օրերս Իրանի նախկին նախագահ Այաթոլլահ Հաշեմի Ռաֆսանջանին անդրադառնալով քաղաքական-հասարակական վերջին իրադարձություններին, ԱՄՆ-ի կառավարությունից պահանջել է վերջ տալ արկածախնդիր քաղաքականությանը Իրանի նկատմամբ եւ խայտառակությունից խուսափելու համար խոչընդոտներ չհարուցել Պարսից ծոցում:

«Իսլամական ինքնիշխան եւ հեղափոխական Իրանին պաշարման ենթարկելը Ամերիկայի համար չարագուշակ քայլ է, որի հետեւանքը լինելու է միայն Վաշինգտոնի ինքնաշփոթությունը», ասել է Ռաֆսանջանին:

Խոսելով Ռուսիա կատարած իր ուղեւորության մասին, նա շեշտել է. «Այս օրերին մեր երկրի հյուսիս-արեւմտյան սահմաններում ստեղծված իրավիճակը հետեւանքն է այն պայմանների, որ ամերիկացիներն են ստեղծել Կովկասի տարածաշրջանում, մանավանդ Ադրբեջանում, եւ փորձեր են կատարում իսրայելցիների մուտքը տարածաշրջան կայացնելու նպատակով»:

Հաշեմի Ռաֆսանջանին նշել է իր այցելած վայրերը. սահմանային Արաքս գետից մինչեւ Մուղանի, Զանգանի, Շաբլուի եւ Ջուլֆայի հովիտները, Մակու, Բազարգան, Փոլդաշտ սահմանամերձ քաղաքները եւ նույն շրջաններում գտնվող ջրամբարտակները ու էլեկտրակայանները: Նա ավելացրել է, թե Ջուլֆայում սահմանային կամրջի մոտ «նախիջեւանցի եղբայրները» խնդրել են ավտոմեքենայով անցնել սահմանը եւ շրջել քաղաքում: Ըստ նրա, 20 հազար բնակչություն ունեցող այդ մաքուր եւ լուռ քաղաքը գտնվել է անմխիթար վիճակում, խանութները դատարկ են եղել, որը Ղարաբաղի պատերազմի հետեւանքն էր:

«Մինչդեռ սահմանի այս կողմում իրանական Ջուլֆան շեն քաղաք է», շեշտել է Հաշեմի Ռաֆսանջանին:

«ԵՐԵՒԱՆ»

ԱՄՆ-ը չի կրճատի իր զորախումբը Եվրոպայում

ԲՈՆՆ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՆԱՏՕ-ի մեջ արեւելաեվրոպական նոր անդամների ընդունման կապակցությամբ ԱՄՆ-ը չի դիմի իր զորախմբի կրճատմանը Եվրոպայում: Պենտագոնն առայժմ չի նախատեսում նվազեցնել Եվրոպայում տեղաբաշխված 100 հազար ամերիկացի զինծառայողների թվակազմը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, այդպիսի հայտարարությամբ այստեղ հանդես է եկել Գերմանիայում ԱՄՆ-ի զինված ուժերի շտաբի (գտնվում է Շտուտգարտում) պետ գեներալ-լեյտենանտ Դեյվիդ Լի Բենտոնը:

«Հիմա ես չեմ կարող կանխատեսել, թե ինչ կլինի 10-15 տարի հետո, նշել է ամերիկացի բարձրաստիճան զինվորականը: Սակայն առաջիկա շաբաթների ընթացքում Վաշինգտոնը պետք է որոշում ընդունի, թե ամերիկացի զինվորները Բոսնիայում մնալո՞ւ են արդյոք այն բանից հետո, երբ 1998 թվականի հունիսին կլրանա նրանց տրված մանդատը»:

Ռազալի Իսմայիլն առաջարկում է ընդլայնել ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը

Վերջերս շատ է խոսվում դիվանագետ Ռազալի Իսմայիլի մասին, որը մինչեւ այս տարվա սեպտեմբերը ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի նախագահն էր եւ այժմ էլ համաշխարհային կազմակերպությունում Մալայզիայի դեսպանն է: 58-ամյա այդ մարդը հայտնի է դարձել նրանով, որ առաջարկում է հաշվի առնել ներկա իրողությունները եւ Անվտանգության խորհրդի հինգ մշտական անդամներից բացի՝ խորհրդի կազմում ընդգրկել Գերմանիային ու Ճապոնիային, ինչպես նաեւ Ասիայի, Աֆրիկայի, Լատինական Ամերիկայի եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրներից չորսին:

Նրա առաջարկությունը բուռն վեճեր ու տարաձայնություններ է հարուցել ՄԱԿ-ում: Մասնավորապես, Բրազիլիայի թեկնածությունը զայրացնում է Արգենտինային, Չիլիին եւ հավակնող Մեքսիկային, իսկ Հնդկաստանի թեկնածությունը՝ նրա վաղեմի ախոյան Պակիստանին: Ինչ վերաբերում է ՄԱԿ-ում Իտալիայի դեսպանին, դժգոհելով Անվտանգության խորհրդում Գերմանիայի թեկնածության առաջադրումից եւ իր երկրին երկրորդական դերի հատկացումից նա ամերիկաբնակ իտալացիների բողոքի հանրագիր է պատրաստում այն անհեթեթ պատճառաբանությամբ, թե «Իտալիան նույնպես պատերազմում պարտված երկիր է»:

Ինքը՝ Ռազալի Իսմայիլը, ջանում է անկողմնակալ երեւալ եւ շատ չբարդացնել այս պայթյունավտանգ գործը: Նա 35 տարի ծառայել է տարբեր երկրներում (Ֆրանսիա, Լաոս, Հնդկաստան եւ այլն), հմուտ դիվանագետ է, մեծ կապեր ունի Մալայզիայի մտավորականության եւ կառավարող մահմեդական կուսակցության ներկայացուցիչների հետ: Մալայզիան Ասիայում «տնտեսական վիշապներից» մեկն է, եւ ՄԱԿ-ում այդ երկրի դեսպանը կարող է դասեր տալ ամենին: Նա քննադատում է երրորդ աշխարհի երկրների պատվիրակների աշխատանքի անարդյունավետությունը, նրանց «ընկերականությունը»: Իսմայիլը նաեւ խարազանում է ԱՄՆ-ի «կույր միակողմանիությունը», մեծ գոհունակություն պատճառելով ֆրանսիացիներին, որոնք դժգոհ են մերձավորարեւելյան հարցերում ԱՄՆ-ի բազմաթիվ վետոներից:

Արդ, պատահական չէ Փարիզի բարեհաճ չեզոքությունը Գերմանիայի առաջարկած տարբերակի հանդեպ, որով նախատեսվում է նաեւ Անվտանգության խորհրդի ժամանակավոր անդամի 3 հավելյալ տեղ հատկացնել Աֆրիկայի, Ասիայի եւ Լատինական Ամերիկայի երկրներին, որոնք սպառնում են փչացնել գործը: Սակայն Գերմանիայի առաջարկության ընդունման դեպքում խորհրդի մշտական եւ ժամանակավոր անդամների ընդհանուր թիվը կհասներ 24-ի, որն անկառավարելի կդարձներ այն: Մինչդեռ Իսմայիլի տարբերակում ընդհանուր թիվը 21 է եւ հաշվի են առնվում տնտեսական իրողությունները: «Էքսպրես» հանդեսի տվյալներով, 1997 թ. ՄԱԿ-ի բյուջեն համալրող 10 գլխավոր երկրներն են ԱՄՆ-ը (28 տոկոս), Ճապոնիան (15), Գերմանիան (8,7), Ֆրանսիան (6,2), Անգլիան (5,1), Իտալիան (5), Ռուսաստանը (4,1), Կանադան (3), Իսպանիան (2,3) եւ Բրազիլիան (1,6): Արդ, Ճապոնիան 1994 թվականից սպառնում է իր բաժինը չվճարել, եթե տեղ չստանա Անվտանգության խորհրդում: Իսկ ԱՄՆ-ը համաձայնել է իր մեկուկես միլիարդանոց պարտքը մասամբ վճարել՝ ապագայում իր բաժինը 20 տոկոսի իջեցնելու պայմանով:

Ֆինանսական այն նոր իրավիճակն ինքնին բավական է խորհրդի կազմը Ճապոնիայի ու Գերմանիայի պես վճարունակ երկրներով, ինչպես նաեւ երրորդ աշխարհի մի քանի [illegible]թյուններով համալրելու համա[illegible]

Մշակույթ

Միշտ ապրող Մամուլյանը

Ավարտվեց Ռուբեն Մամուլյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված կինոփառատոնը

Մամուլյան ռեժիսորը, որ նոր սերնդին մեծամասամբ ծանոթ էր հին ալբոմների լուսանկարներից ու տասնամյակների վաղեմության հրապարակումներից, եւ ավագների ու մասնագետների հոգում վաղ բանված վախ էր առաջացնում, որ նոր ժամանակներում հնաոճ ու պարզունակ կհամարեն նրան, եկավ փշրելու իսկական արվեստի նկատմամբ տարակույսների պատնեշը, ու միաժամանակ ապացուցելու, որ այս սերունդը կարիք ունի ճշմարիտ հաղորդակցության եւ պատրաստ է սպունգի պես ներծծել պատմությունը։ «Մամուլյան. ծանոթ եւ անծանոթ» փառատոնը բառացիորեն մեզ նվիրեց Հայաստանի կինոգետների եւ կինոլրագրողների գրեթե նորաստեղծ միությունը՝ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ), ՀՀ մշակույթի նախարարության հետ։ Ցուցադրվեցին ֆիլմեր Լոս Անջելեսի ֆիլմարխիվից, որոնք Խորհրդային Միությունում երբեւէ անգամ չէին ցուցադրվել։ Ֆիլմերի տեղափոխման, ապահովագրության, ինչպես եւ Ֆրեզնոյի համալսարանի հայագիտության ամբիոնի վարիչ Տիգրան Գույումճյանին հրավիրելու ծախսերը հոգացել էր ՀԱՀ-ը եւ, ի նշան երախտագիտության, տեսաերիզներով բերված բոլոր ֆիլմերը հանձնվեցին համալսարանի տեսադարանին։ Նախորդ, [illegible] փառատոնի եզրափակիչ արարողության ժամանակ պրն Գույումճյանը հայտնեց, որ այս շաբաթվա ընթացքում «Նաիրի» կինոթատրոնում կցուցադրվի եւս 2 ֆիլմ, մասնավորապես չորեքշաբթի, տեղի տալով կինոդիտողների հորդորներին, կրկին կցուցադրվի «Երգ երգոց»՝ Մառլեն Դիտրիխի մասնակցությամբ, որով սկսվել էր փառատոնը։ Ցուցադրությունը ցավալիորեն չկայացավ. «Նաիրի» կինոթատրոնում մեզ տեղեկացրին, որ իրենցից պահանջել են ներկայացնել ժապավենների անվնաս օգտագործման երաշխիքներ, հակառակ դեպքում յուրաքանչյուր վնասված ֆիլմի համար ստիպված կլինեն վճարել 9 հազար դոլար։ Եվ անհանգստությանն ի պատասխան պրն Գույումճյանն ասաց, որ իր խանդավառ խոստումը ստիպված եղավ մերժել, երբ տեսավ կինոթատրոնի հնադարյան ցուցադրող սարքերը։ Փոխհիասթափության արդյունքում տուժեցին հանդիսատեսները, որոնց համար Մամուլյանին հանդիպելու հազվադեպ հնարավորությունը հետաձգվեց անհայտ ժամանակով։ Քանի որ պրն Գույումճյանը մեզ հայտնեց, թե հաջորդ անգամվա այցը արդեն նվիրված կլինի ուրիշ մեկին, իսկ Մամուլյանին հանդիպելու հնարավորություն կընձեռվի հավանաբար մեկ էլ նրա 125-ամյա տարելիցին։ Ճիշտ է, այստեղ՝ ՀԱՀ-ում մնացին բազմաթիվ ֆիլմեր, որոնք ցանկացողները կարող են դիտել, բայց ժապավենի վրա եղածները վերադարձվեցին Նահանգներ։ Տիգրան Գույումճյանը, խոսելով առաջիկա ցուցադրությունների մասին, նկատեց, որ Մամուլյանին մեկ-երկու ֆիլմով մոտ ժամանակներում կարելի է ներկայացնել սփյուռքահայ կինոյին նվիրված փառատոնի շրջանակում։ Այս խնդիրը քննարկվեց նաեւ Կինոգետների ու կինոսիրողների միության հավաքում, որը հրավիրված էր պրն Գույումճյանի հետ ծրագրելու համագործակցության հետագա ուղիները։ Պետք է ասել, որ կինոն Գույումճյանի երկրորդ մասնագիտությունն է եւ սերը իր գեղեցկուհի ֆրանսուհի կնոջը հանդիպելուց ի վեր։ 1959 թվականից նա զբաղվում է համալսարանական գործունեությամբ եւ անուրանալի վաստակ ունի հայագիտության բնագավառում։ Ուսանելով արաբագիտություն՝ նա դասավանդել է Եգիպտոսում, Բեյրութում, Փարիզում 3 տարի ղեկավարելով Փարիզի համալսարանի հայագիտական բաժինը։ Կալիֆոռնիայի հայագիտական համալսարանում է 1977-ից, եւ այս տարի տոնվեց իր իսկ հիմնած հայագիտական կենտրոնի 20-ամյակը։

Կինոյի հետ մասնագետի իր հաղորդակցությունն սկսվեց բարեկամներից մեկի Փիթըր Բիթլիսյանի շնորհիվ։ Վերջինս ժապավեններ նորոգող մեծահամբավ վարպետ էր, որի հետ աշխատում էին խոշորագույն ստուդիաները։ Ձեռքի տակ հայտնվող հայկական ֆիլմերը (այդ թվում «Հայֆիլմի» աշխատանքները) կրկնօրինակելով, նա ստեղծել էր մեծ ֆիլմադարան, որը հետագայում որոշեց պահ տալ Գույումճյանին։ Դժբախտաբար Կալիֆոռնիա հասավ արխիվի մի մասը, մյուս մասը հայտնի չէ՝ ուր մնաց։ Այդուհետ Տ. Գույումճյանը սկսեց դասընթացներ պատրաստել ֆիլմերի մասին, իր հերթին շարունակելով ֆիլմեր հայթայթելու եւ ուսանողների օգնությամբ արխիվ կազմելու գործը։ Վիլյամ Սարոյանի ստեղծագործությունների հիման վրա նկարված 20 ժապավեն (ներառյալ հեռուստաֆիլմերը) կա այդ ֆիլմադարանում։ Իսկ Մամուլյանի յուրաքանչյուր ֆիլմի վերաբերյալ ուսանողները քննաշրջանի ընթացքում գրադարաններում, արխիվներում փնտրում էին ինչ հնարավոր է։ Այդպիսով ձեւավորված արխիվը հիմք դարձավ ցուցահանդեսի, որը ներկայացվեց նաեւ 4 տարի առաջ Փարիզի Ժորժ Պոմպիդու կենտրոնում հայ կինոյին նվիրված փառատոնին։ Այստեղ ցուցադրվեցին հայ ռեժիսորների 120 ֆիլմեր։

Պրն Գույումճյանը հարկ համարեց ուշադրություն հրավիրել կինոտան I եւ II հարկերի հոլային ճեմասրահն արդյունավետ օգտագործելու՝ կինոցուցադրություններին, փառատոններին համընթաց ցուցահանդեսներ կազմակերպելու անհրաժեշտությանը։

Կինոգետների եւ կինոլրագրողների միության հիմնադիր հանդիպման ընթացքում երկրորդ ցանկություն դրսեւորվեց վակուումից դուրս գալու փորձեր անել։ Հայաստանում գոյություն ունեցող ինֆորմացիոն սովի դիմաց Սփյուռքում առկա է բեւեռային այլ երեւույթ։ «Հայերը ֆիլմ չեն երթար, թատրոն չեն երթար, համերգ չեն երթար, գիրք չեն կարդար», ցավով արձանագրեց պրն Գույումճյանը։ Իսկ մշակույթի այդ օրը դեռ ոչ նախկին փոխնախարար Միքայել Ստամբոլցյանը հավաստեց այդ իր յոթնամյա դառը «պատրանքաթափով»։ Այնուհանդերձ, անհուսությունը միայն կարող է արգելակել շարժումը, ուստի անհրաժեշտ է ոչ միայն դուրս գալ եւ ցուցադրել ֆիլմերը, հանդես գալ դասախոսություններով («Մենք ավելի շատ ուզում ենք երիտասարդներին հաղորդակից դարձնել»), այլեւ Հայաստան բերել ոչ միայն սփյուռքահայ, այլեւ օտարազգի լավագույն ռեժիսորների ֆիլմերը, դասական ֆիլմերը՝ ի հակակշիռ այն «շիրպոտրեբի», որ ողողել է այս երկիրը։ Այն հանգամանքը, որ նոր սերունդը կատարյալի որոնումների մեջ է, հիմք դարձավ յուրաքանչյուր անուն ամբողջապես ներկայացնելու որոշման։ Այդ ընթացքում նաեւ մամուլի ու այլ միջոցների օգնությամբ կստեղծվի մթնոլորտ, որը, հավաքի մասնակիցների մեծագույն ցանկությունն է, նման լինի Մամուլյանի ստեղծածին։ Ի [illegible] դրա, [illegible] մինչեւ տարեվերջը հրատարակել գրքույկ, որտեղ կզետեղվեն նաեւ փառատոնի ընթացքում մամուլի հրապարակումները, իսկ փառատոններից հետո գրքերի հրատարակումն ավանդույթ դարձնել։ Հաջորդ տարի հանդիպումը կարծես կկայանա Սարոյանի հետ՝ իր 90-ամյա հոբելյանն է։ Ի դեպ, ՀՀ-ում Ֆրանսիայի դեսպանատան մամլո կցորդ Ժիրայր Պետրոսյանը պատրաստ է բերել Անրի Վեռնոյի ֆիլմերը։ Վատ չէր լինի նաեւ, որ մեր հանդիսատեսը իրեն Վեռնոյին հանդիպելու հնարավորություն ունենար, որին կվայելեր, անշուշտ, հանրապետության նախագահի հյուրը լինելը։ Ցավալի է, որ ամերիկյան դեսպանությունը չունի մշակույթի հարցերի առանձին պատասխանատու։ Նրանք կարծես ենթադրում են, թե այս ժողովրդին առաջին հերթին դեռ միայն հաց է պետք։ Իսկ մեզ մոտ էլ հետաքրքրում է բարձր մշակույթը։ Եվ, ինչպես նշեց պրն Գույումճյանը, «ոչ միայն Փարաջանով, Փելեշյան, Էգոյան, այլեւ ավելի պարզ»։ Իսկ մշակույթի նախարարությունը հարկ է մտածի մեզ այդքան ջերմություն եւ սեր պարգեւած պրն Գույումճյանին (որն ազատ է ընդամենը մինչեւ գալ աշուն), հնարավորություն տալ կրկին հանդիպելու իր հանդիսատեսին։

Մի նկատառում՝ որպես հետգրություն։ Կինոյի տան փոքր դահլիճում իրար վրա լցված հանդիսատեսներով ցուցադրությունների պատճառը, պարզվում է, տեսաերիզների մոնտաժված սարքն էր (մեծ դահլիճում ժապավենային ֆիլմերն էին ներկայացվում)։ Այդ խեղճուկրակ սարքն էլ, ի տարբերություն ՀԱՀ ցուցադրող սարքի, թույլ չէր տալիս ամբողջության մեջ զգալ մամուլյանական հաստոցի(?) գույները։ Կարծում ենք (հատկապես ոչ հեռու ապագայի ծրագրերը նկատի ունենալով), սա ոչ միայն մշակույթի նախարարության մտահոգության խնդիրը պիտի լինի։

[illegible]

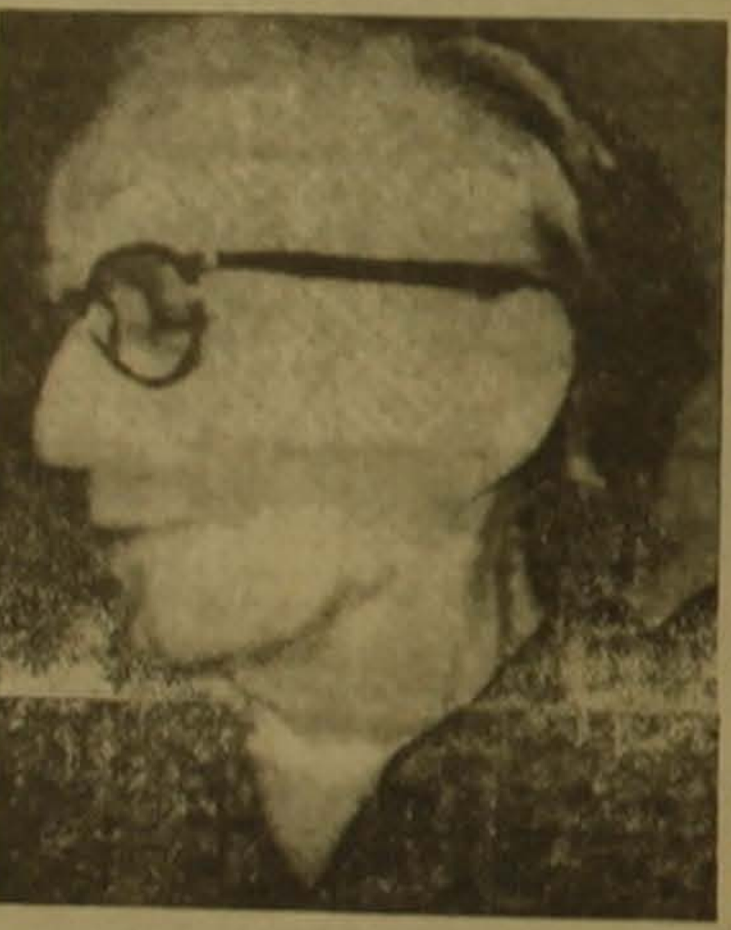

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

«Ծերենցի հայրենասեր գրիչը բանաստեղծական թռիչք ունի»

Հայ պատմառոմանտիկական վեպի հիմնադիր գրող եւ հրապարակախոս Ծերենցը (Հովսեփ Շիշմանյան, 1822–1888) ընթերցողին հայտնի է «Թորոս Լեւոնի» (1877), «Երկունք Թ դարու» (1879) եւ «Թեոդորոս Ռշտունի» (1881) պատմավեպերով, որոնք սկսած 1877 թվականից լույս են տեսել Թիֆլիսում, Կ. Պոլսում, Բեյրութում, Կահիրեում։ Երեւանում դրանք մի գրքով ունեցել են մի քանի հրատարակություններ եւ լույս են տեսել «Հայ դասականների գրադարան» մատենաշարով։

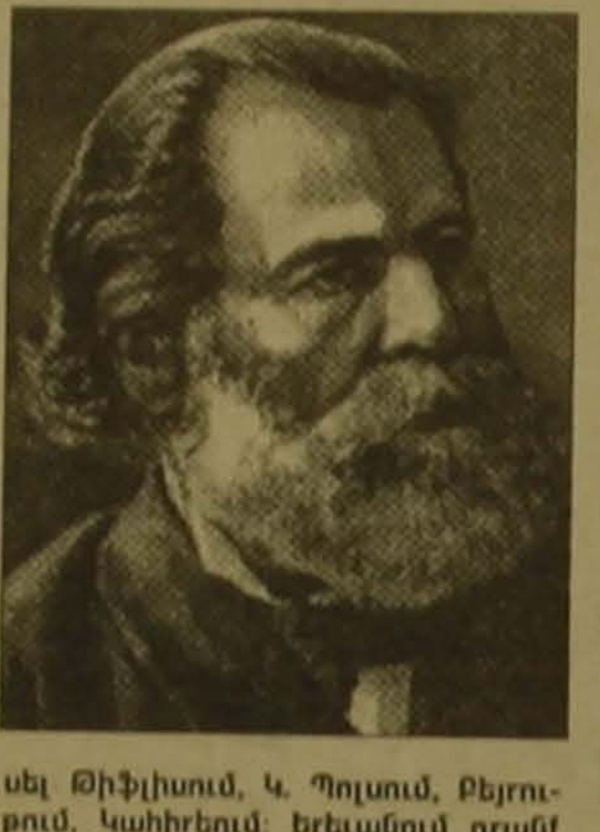

Հայրենասեր գրողի ծննդյան 175-ամյակի առթիվ Հայաստանի Ազգային գրադարանում բացված ցուցահանդեսում ներկայացված են ոչ միայն նրա երկերը, այլ նրա ստեղծագործություններին նվիրված մենագրություններն ու հոդվածները։ Դրանցից են Ռ. Նանումյանի «Ծերենց», Զ. Ավետիսյանի «Հայ պատմավեպի պոետիկան», Ս. Սարինյանի «Հայկական ռոմանտիզմ», «Հայ նոր գրականության պատմություն հ. 3» գրքերը։ Ցուցահանդեսում տեղ են գտել նաեւ մի շարք ամսագրեր, որոնցում են Ս. Տերտերյանի «Հայրենասեր կինը Ծերենցի երկերում», Վ. Շամլյանի «Հայ պատմագրության ռահվիրան» եւ այլ հոդվածները։

Ներկայացված են նաեւ գրողի անձն ու գործը բնութագրող մի շարք կարծիքներ. «Չգիտենք նրա ազատասեր ոգու վրա հիանանք, նրա վառ հայրենասիրության ու ժողովրդասիրության վրա զարմանանք, նրա հոգու ազնվության ու մաքրության վրա ուրախանանք, թե նրա սրտի քնքշության ու ճաշակի նրբության վրա» (Հովհաննես Թումանյան)։ Իսկ գրականագետ Արսեն Տերտերյանը գրում է. «Ծերենցի հայրենասեր գրիչը բանաստեղծական թռիչք է ստանում այդ բոլոր արհավիրքների հանդեպ եւ պարզ ցույց է տալիս, թե այդ զայրույթը միայն պատմական հուշ չէ, այլ իր ապրած դաժան ժամանակի արտահայտություն»։

Ծերենցի երկերը ժամանակին եղել են ամենաընթերցվող գրքերից։ Դա է հավաստում այն, որ Թիֆլիսի Ներսիսյան դպրոցը բարձր առաջադիմությամբ ավարտողներին նվիրել են գրողի հայրենասիրական վեպերը։

Ցուցահանդեսում ներկայացված են գրքեր նաեւ ռուսերեն եւ անգլերեն։ Այն գործում է հին մասնաշենքի ընդհանուր ընթերցասրահում։

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆ

ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖՈՆԴՈՒՄ

Մեկ անձ եւ բազմաթիվ մասնագիտություններ

«Ծիր կաթնի» հյուրն էր Վարդես Հովսեփը

Մեկ տարի առաջ բանաստեղծ եւ նկարիչ, մշակույթի հայկական ֆոնդի նախագահ Արեւշատ Ավագյանի նախաձեռնությամբ ստեղծվեց «Ծիր կաթին» գիտամշակութային միավորումը։

Մշակույթի հայկական ֆոնդին առընթեր ստեղծված այս կազմակերպության շուրջ միավորված են անվանի մասնագետներ՝ գրողներ, նկարիչներ, երաժիշտներ, գիտնականներ, փիլիսոփաներ եւ այլ բնագավառների ներկայացուցիչներ։

«Ծիր կաթինը» կազմակերպում է նաեւ արտագնա նիստեր։ Դրանցից մեկը տեղի ունեցավ վերջերս՝ Վայոց ձորում։

Շուտով մայրաքաղաքում կբացվի «Վայոց ձորի աշունը» խորագրով ցուցահանդեսը, ուր կներկայացվեն ստեղծագործական գործուղմանը մասնակցած գեղանկարիչների աշխատանքները։

«Ծիր կաթնի» հերթական պարապմունքը, որը տեղի ունեցավ մշակույթի հայկական ֆոնդում, առանձնանում էր բազմաբնույթությամբ։ Այս անգամ գիտամշակութային միության հյուրն էր բժիշկ եւ մանկավարժ, փայտարվեստի վարպետ, լրագրող, փիլիսոփա, մարզիկ եւ այլ մասնագիտությունների տեր մի անձնավորություն՝ Հովսեփ Մարգարյանը։

Հանրագիտարանային գիտելիքների տեր այս անձը խորհրդային ժամանակաշրջանի այլախոհ է։ Փիլիսոփայական եւ հասարակագիտական բազմաթիվ հոդվածների եւ աշխատությունների հեղինակ է, բուժել է բազմաթիվ հիվանդների, սակայն գիտական կոչում, իր բեղմնավոր գործունեությունը վավերացնող փաստաթղթեր չունի։ Այժմ նա ութսուն տարեկան է, սակայն միջին տարիքի տղամարդու տպավորություն է թողնում։ Վերջերս նա մասնակցել էր ծանրամարտերի մրցությանը։ Ատամներով քաշել էր բեռնատար վագոնը։ Այն հարցին, թե ինչո՞ւ իրեն ներկայացնենք ընթերցողին, պատասխանեց՝ «Ինձ Վարդես Հովսեփ են ասում»։

Հ. Մ.

Կյանքի հավերժ սիրահարը

«Կյանքն այնքան հետաքրքիր է, որ չգիտես, ապրես, թե... ստեղծագործես»։

«Սարոյը չպիտի անընդհատ կրկնի «Ես սիրում եմ քեզ, կյանք»։ Ավելի շատ նա իր ստեղծագործություններով պիտի արտահայտի այդ միտքը։ Ես սիրում եմ կյանքը եւ կարող եմ դիմել նրան երգի խոսքերով. «Ամեն ինչի համար շնորհակալ եմ քեզ»»։

[illegible]

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Մեդալներ, գավաթներ...

Սեղանի թենիսիստները որոշեցին ուժեղագույններին

Հինգ օր շարունակ «Դինամո» ընկերության մարզադահլիճում, կանաչ սեղանների մոտ լարված պայքար էր ընթանում. Երեւանի, Գյումրիի, Վանաձորի, Էջմիածնի, Մարտունու շուրջ 80 սեղանի թենիսիստներ մրցում էին հանրապետության չեմպիոնների կոչման համար։

Առաջնության մասնակիցները նախ անցկացրեցին թիմային մրցումներ։ Տղամարդկանցից հաղթողների կոչումը վիճարկեցին 15 թիմեր։ Երկու փուլով անցկացված մրցումներում առաջին տեղը գրավեց Երեւան-2-ը։ Չեմպիոնները հանդես եկան այսպիսի կազմով՝ Արշակ Հարությունյան, Մուրադ Ասատրյան, Վարդան Ստեփանյան։ Երկրորդ տեղը գրավեցին Երեւան-3-ի, երրորդը՝ Երեւան-1-ի թենիսիստները։ Կանանց մրցումներում, որտեղ հանդես եկան 14 թիմեր, նույնպես հաղթող դարձավ Երեւան-2 թիմը՝ Աննա Հովիկյանը եւ Մարինե Բիջոյանը։ Մրցանակային մյուս տեղերում են Երեւան-1-ի եւ Երեւան-3-ի մարզուհիները։

Լարված ընթացան նաեւ անհատական մրցումները, որոնք անցկացվեցին օլիմպիական մրցակարգով։ Տղամարդկանցից ասպարեզ էին դուրս եկել 48 մարզիկներ։ Եզրափակչում մրցեցին Դավիթ Սարգսյանն ու Արշակ Հարությունյանը։ Պայքարը շատ համառ էր հատկապես առաջին խաղափուլում։ Բավական է ասել, որ այն ավարտվեց 27-25 հաշվով հօգուտ Սարգսյանի։ Դավիթը կարողացավ [illegible] խաղափուլերում եւ նվաճել Հայաստանի չեմպիոնի կոչումը։ Կանանց մրցաշարում հանդես եկան 28 թենիսիստուհիներ։ Այստեղ չեմպիոնուհու կոչումը վիճարկեցին Մարիանա Սահակյանն ու Աննա Հովիկյանը։ Հաղթեց Սահակյանը՝ 3-1։ Հետաքրքիր է, որ զուգախաղերի երեք եզրափակչում էլ գրանցվեց միեւնույն՝ 2-1 հաշիվը։ Տղամարդկանցից Դավիթ Սարգսյանն ու Արթուր Պողոսյանը հաղթեցին Արշակ Հարությունյանին ու Կարեն Գաստարյանին, կանանցից Ալլա Շախկուլյանն ու Նանե Խաչատրյանը՝ Մարիանա Սահակյանին ու Մարինե Բիջոյանին։ Խառը զույգերի մեջ չեմպիոններ դարձան Մարինե Բիջոյանն ու Կարեն Գաստարյանը, որոնք պարտության մատնեցին Մարիանա Սահակյանին եւ Դավիթ Սարգսյանին։ Բոլոր չեմպիոններն ու մրցանակակիրները Երեւանի ներկայացուցիչներ են։ Ցավոք, մյուս քաղաքների, մարզերի թենիսիստները փաստորեն չկարողացան պայքարել բարձր տեղերի համար։ Ընդհանուր առմամբ մեր թենիսիստների պատրաստականությունը կարելի է բավարար համարել։ Դա առաջին հերթին վերաբերում է տղամարդկանց։

Ուզում եմ նշել, որ Հայաստանի առաջնությունն անցավ կազմակերպված, բարձր մակարդակով։ Մեծ է հանրապետական ֆեդերացիայի դերը (նախագահ Ռոբերտ Ասատրյան), շատ հստակ գործեց մրցավարական կազմը գլխավոր մրցավար Բորիս Եսայանի գլխավորությամբ։ Չեմպիոններին ու մրցանակակիրներին հանձնվեցին մեդալներ, պատվոգրեր, հաղթող թիմերին նաեւ գավաթներ։

Մրցաշարքը սրանով չի ավարտված։ Նոյեմբերի 6-8-ը կանցկացվի մեր բազմակի չեմպիոն [illegible] Վարդանյանի հուշամրցաշարը։

ՖԵԼԻՔՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
ՀՀ վաստակավոր մարզիչ

Դավիթ Սարգսյանը, որը անհատական մրցումներում երկու առաջին եւ մեկ երկրորդ մրցանակ նվաճեց

ԼՈՒՐԵՐ

Այժմ էլ՝ տղամարդիկ

«Գրանդ» ակումբի մարզադահլիճում երեկ սկսվեց բասկետբոլի տղամարդկանց առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի երկրորդ շրջանի վերջին՝ չորրորդ փուլը։ Չեմպիոնի կոչման եւ մրցանակային տեղերի համար պայքարի մեջ են մտել վեց թիմեր՝ ԲԿՄԱ-ն, ՖԻՄԱ-ն, «Պոլիտեխնիկը», «Գրանդը», (բոլորը՝ Երեւան) ՀԱԷԿ-ը (Մեծամոր) եւ «Արագածը» (Գյումրի)։ Ցավոք, մրցավայր չեն ներկայացել Արթիկի եւ Գավառի թիմերը։

Առաջնությունը կտեւի չորս օր եւ կավարտվի հոկտեմբերի 20-ին։

Ըմբիշի հուշամրցաշարը

Այսօր «Դինամո» ընկերության մարզադահլիճում կմեկնարկեն հունա-հռոմեական ոճի ըմբշամարտի մրցումները, որոնք նվիրված են նշանավոր ըմբիշ, ԽՍՀՄ-ի նախկին չեմպիոն Ռուբեն Վարդանյանի հիշատակին։ Սպասվում է, որ հուշամրցաշարը բավականին ներկայացուցչական կազմ կունենա։

Կանցկացվեն 13-րդ տուրի հանդիպումները

Այսօր ֆուտբոլի ՀՀ առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարում կանցկացվեն 13-րդ տուրի խաղերը։ Տուրի գլխավոր հանդիպումը եւ, թերեւս, առաջնության կարեւորագույններից մեկը Գյումրիում կայանալիք «Շիրակ»-«Փյունիկ» հանդիպումն է։ Մարզասերներին հիշեցնենք, որ այս երկու թիմերը 26-ական միավորով գլխավորում են աղյուսակը (երեւանցիները մեկ խաղ պակաս են անցկացրել)։ Մրցանակային տեղերի համար պայքարում կարեւոր են նաեւ «Ցեմենտ»-«Երեբունի-ՀՄՄ» եւ «Երեւան»-«Արարատ» հանդիպումները։ Տուրի չորրորդ խաղը կանցկացվի «Ղարաբաղ» եւ «Լոռի» թիմերի միջեւ։

Իսկ առաջին խմբի թիմերը 13-րդ տուրի իրենց խաղերը կանցկացնեն վաղը՝ հոկտեմբերի 19-ին։ Կհանդիպեն «Լեռնագործ»-«Նաիրիտ», «Արագած»-«Շիրակ-2», «Դինամո»-«Ղարաբաղ-2» եւ «Զվարթնոց»-«Սպիտակ» զույգերը։

Առջեւում կրկին բրազիլացիներն են

Ֆուտբոլի միջազգային ֆեդերացիան (ՖԻՖԱ) հրապարակել է հավաքական թիմերի համաշխարհային դասակարգման ցուցակը։ Դրանում առաջին տեղը վստահորեն պահպանում է աշխարհի ֆուտբոլի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականը։ Երկրորդը Իսպանիայի ընտրանին է, որը երրորդ հորիզոնական է մղել Գերմանիայի թիմին։

Հաղթողները կմասնակցեն Եվրոպայի առաջնությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Հոկտեմբերի 20-ին սկսվելու է երիտասարդ ձյուդոյիստների հանրապետական առաջնությունը, որի արդյունքներով կձեւավորվեն Հայաստանի տղաների ու աղջիկների հավաքականները։ ՀՀ սպորտ[illegible]ությունից հաղորդել են, որ վերջիններս նոյեմբերին կմասնակցեն Լյուբլյանայում կայանալիք ձյուդոյի Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությանը։

Այդ ճգնավոր Ռոբերտ Ֆիշերը

ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒԴԱՊԵՇՏ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Հունգարիա տեղափոխված Ֆիշերը շարունակում է իր մեկուսացված կյանքը։ Նրան չեն տեսել Բուդապեշտում, որտեղ ներկայումս բնակվում է, անցկացվող շախմատի միջոցառումներից եւ ոչ մեկում, Բոբին սկզբունքորեն ոչ մի հարցազրույց չի տալիս նույնիսկ իրեն քաջածանոթ լրագրողներին, չի ցանկանում մասնակցել որեւէ մրցաշարի։

Հունգարացի մարզական լրագրող Անդրաշ Բալաժին, Արմենպրեսի թղթակցի հետ հեռախոսազրույցի ժամանակ, 1972-75 թթ. շախմատի աշխարհի չեմպիոն, ամերիկացի Ռոբերտ Ֆիշերի շուրջը տիրող այս լռությունը մեկնաբանեց հետեւյալ կերպ։

Իրավիճակը, ասաց նա, որոշ չափով պարզաբանել է Ֆիշերի ավագ քույրը՝ Ջոանը, որը ժամանակին փոքրիկ Բոբին ծանոթացրել է շախմատի խաղին։ Դեռ մանկության տարիներից, ասել է նա, Բոբին հանգիստ չի տվել «Մենք, Ֆիշերներս, իրավունք չունենք պարտվելու» նշանաբանը։ 1975 թվականին հրաժարվելով Անատոլի Կարպովի հետ մրցամարտում իր տիտղոսը պաշտպանելուց, նա նույնպես չէր ցանկանում վտանգել իր աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը, չնայած որ հաղթելու ավելի շատ հնարավորություն ուներ։ Ռոբերտ Ֆիշերը այդպես էլ չկարողացավ ազատվել հոգեբանական այս բեռից, որը խանգարում է նրան եւ այսօր։ Իր ներկայիս բնակարանում Ֆիշերը հիմնականում շարունակում է զբաղվել շախմատով, իսկ ազատ ժամանակը անցկացնում է իր ընկերուհու՝ Զիտա Ֆրայյանի հետ։

Ա. Բալաժին նշեց, որ հունգարական մարզական մամուլը չի կորցրել իր հետաքրքրությունը Ֆիշերի անձի հանդեպ եւ ժամանակ առ ժամանակ անդրադառնում է նրան, իր էջերում զետեղելով Ֆիշերի, որպես համաշխարհային սպորտի աստղի, տարբեր ժամանակների լուսանկարներ։

ADANA COMMERCIAL BANK

♦Ընդամենը *1%-ով* 1 օրվա ընթացքում անհատ եւ իրավաբանական անձանց համար կատարում ենք փոխանցումներ *Մոսկվայից, Սանկտ-Պետերբուրգից, ԱՄՆ-ից, Կանադայից, Գերմանիայից, Ֆրանսիայից, Ավստրիայից, Լեհաստանից* եւ աշխարհի այլ երկրներից

♦Սպասարկում ենք *VISA, MasterCard/EuroCard, Diners Club, JCB.*

♦Ամենաշահավետ պայմաններով տարածում ենք *MasterCard/EuroCard.*

♦Ընդունում ենք ավանդներ հետեւյալ տոկոսադրույքով.

Տոկ \ Ժամ	1 ամիս	2 ամիս	3 ամիս	6 ամիս	9 ամիս	12 ամիս
USD DEM FRF	2.0%	4.0%	7.5%	15.0%	22.5%	36.0%
AMD RUR	2.0%	5.0%	8.0%	18.0%	28.5%	40.0%

Նվազագույն գումարը չի սահմանափակվում:

♦Կատարում ենք բանկային ցանկացած գործառնություն:

Երեւան, Նալբանդյան 5, հեռ. 58-38-64, 58-59-80

OPEN SOCIETY INSTITUTE ARMENIA
ASSISTANCE FOUNDATION

ANNOUNCES

The Environmenrtal Fellowship Program
Academic Year 1998-2000

Successful applicants will receive full coverage for a two year environmental management/policy masters degree program in the United State Applicants must meet the following criteria:

1. *A diploma (5 year degree) from a recognized institute of higher education by start of the proposed academic program in any of the earth sciences, natural sciences, humanities (except language), anthropology, sociology, mathematics, or engineering. Extracurricular activity in environmentally related fields.*
2. *Fluent in reading, writing and speaking English (TOEFL s[illegible] of 550 or above will be required).*
3. *Have spent previous two years in home country. Individuals who have spent four or more consecutive months outside their home country on a training, work or study program since June 1996 are not eligible for the program.*
4. *Have not attended high school or undergraduate university in the United States.*

APPLICATION DEADLINE: NOVEMBER 15, 1997.

For additional information, please contact:
OSI, 53b Aigedzor str.,
Tel.: 271 713, 272 119 Fax/Tel.: AT&T 151 088.
E-mail:soros@arminco.com

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ
Օժանդակության հիմնադրամը
հայտարարում է

բաց մրցույթ Բուլղարիայի Ամերիկյան համալսարանում սովորելու կրթաթոշակի համար։

Անհրաժեշտ է.

- լինել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի.
- դպրոցը ավարտած լինել մինչեւ 1998 թ. օգոստոս ամիսը.
- անգլերենի լավ իմացություն՝ բանավոր եւ գրավոր.
- չլինել բարձրագույն ուսումնական հաստատության ուսանող։

Չորս տարի սովորելուց հետո համալսարանը շնորհում է բակալավրի աստիճան հետեւյալ մասնագիտություններով՝

- Կիրառական տնտեսագիտություն
- Բիզնեսի կառավարում
- Համակարգչային գիտություն
- Անգլերեն լեզու
- Պատմություն
- Ժուռնալիստիկա-Զանգվածային հաղորդակցություն
- Քաղաքագիտություն-Միջազգային հարաբերություններ
- Հարավ-արեւելյան եվրոպական ուսումնասիրություններ

Դիմումները ընդունվում են մինչեւ 1997 թ. նոյեմբերի 20-ը։ Լրացուցիչ տեղեկությունների եւ դիմումների համար դիմել Երեւան, Այգեձորի 53բ, հեռ. 272119, 271713

ՆՅՈՒ ՎԻՆԴ

375002 Երևան, Ամիրյան 15,
(Օրբիտա խանութի շենքում)
հեռ. / ֆաքս 537703
586604

ԱՅՍՕՐ ՎԱՃԱՌՔՈՒՄ

Կենցաղային օդափոխիչներ

[illegible]	գինը՝ դրամ	[illegible]	
FUNAI FC-90SS	410800	FUNAI FC-180 2SH	910000
FUNAI FC-90SH	462800	FUNAI FC-240 2SH	1092000
FUNAI FC-120SH	572000	[illegible]	
FUNAI FC-180SH	832000	TOSHIBA RAC-09PSW WINDOW	254800
FUNAI FC-240SH	884000	TOSHIBA RAC-09YH(SW)	322400
FUJI RSW-97R	504400	TOSHIBA RAC-12YH(SW)	361400
FUJI RSW-127R	579800	[illegible]	
FUJI RSW-177R	858000	FUNAI 7500 C	390000
FUJI RSW-247R	910000	FUNAI 3500 C	353600
TOSHIBA RAS-13SKHKX/SA	689000	MIZUSHI S 1645 1	1118000
TOSHIBA RAS-10SKX/SA	546000	MIZUSHI S 1665	1144000
L G LS-S126 OHL	546000	MIZUSHI S 1945 1	1284400
SAMSUNG ASH 1206ERH	572000	[illegible]	
		FIVE STAR	452400

Համակարգիչներ

[illegible]

CPU	RAM	HDD	FDD	Video card	գինը՝ դրամ
AMD K5-P133	8 EDO	1,08Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	405960
AMD K5-P133	16 EDO	1,08Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	425340
AMD K5-P166	8 EDO	1,08Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	422790
AMD K5-P166	16 EDO	1,08Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	442170
AMD K6-P166	8 EDO	1,08Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	453900
AMD K6-P166	16 EDO	1,08Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	467160
Intel P-100	8 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	424320
Intel P-100	16 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	435540
Intel P-120	8 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	422790
Intel P-120	16 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	438600
Intel P-133	8 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	426360
Intel P-133	16 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	443190
Intel P-150	8 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	426870
Intel P-150	16 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	443700
Intel P-166	8 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	453390
Intel P-166	16 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	465120
Intel P-166 MMX	8 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	492150
Intel P-166 MMX	16 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	499800
Intel P-200 MMX	8 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	557940
Intel P-200 MMX	16 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	570180
Intel P-200 PRO	8 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	778770
Intel P-200 PRO	16 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	797640
Intel PentiumIIP233	16 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	811410
Intel PentiumIIP233	32 EDO	1.2 Gb	3,5"	1 Mb, S3 Trio 64V+, PCI	854250

Բոլոր մոդելների կազմի մեջ մտնում են FUNAI14", keyboard K/bBTC-5530 Win.95 104
Գնելով կոմպյուտեր, Դուք նաև կստանաք Mouse SPC 2 bt, mouse pad PVC .

NOTEBOOK	
TOSHIBA SATELLITE P-100 8Mb /0.8Gb/CD-ROM 6xSPEED	1249500
COMPAQ - 486 8Mb / 0.8Gb	918000
CAMERA	
Video CAMERA MUSTEK	
DIGIAL VDC 100	153000
PRINTERS	
EPSON LX-300	98430
EPSON LX-1050+	153000
EPSON FX-1170	239700
CANON BJC-210 SP (color) A4,720x360 dpi,40k,3ppm	114240
HP LJ 5L	260100
HP LJ 6L	311100
HP LJ 5	1049070
SCANNER	
GENUS COLOR PAGE OFFISE	189720
MODEMS	
ZYXEL U-1496E+ 19.2 ext voice, V32, V42 MNP 4, V42bis MNP-5	130560
COPIER	
CANON FC-230	313650
TOSHIBA Main Equipment 1210 (complete set)	474300
TOSHIBA Main Equipment 1350	810900
CD	
CD: BRAIN DEAD	8670
CD: GAMES	7140
CD: GIRLS	12240
EL. GAMES TAMOGATCHI	11730

Հեռախոսներ

[illegible]		
PANASONIC	KX -TD 1232	765000
PANASONIC	KX -TD 1232	765000
PANASONIC	KX -T61610B	385000
SAMSUNG	KP -30810 H	197880
PANASONIC	KX -T30810B	205530
[illegible] *		PANASONIC
KX -T 7250	57120	
PANASONIC	KX -T 7040	70380
PANASONIC	KX -T 7130	85680
PANASONIC	KX -T 7033	73950
PANASONIC	KX -T 7030	56100
PANASONIC	KX -T 7050	48450
PANASONIC	KX-T 2365	38760
LG	GS-690	16320
SAMSUNG	SP-917	181420
SAMSUNG	SP-918	223347
SAMSUNG	SP-919	136448
[illegible]		
PANASONIC	KX -T 3155 B	63750
PANASONIC	KX -T 3281 B	74460
[illegible]		
FUNAI	9090	92310
PANASONIC	KX-T 9180	192780
[illegible]		
SAMSUNG	5500 CART	112710
PAPER FOR	FAX	3060
CHARG.FOR	FUNAI 9090	7500
PANASONIC	KX -TD 170 X	221850
PANASONIC	KX -TD 180 X	112200
PANASONIC	KX -TD 192 X	117300
[illegible]		
PANASONIC	KX -F 580	201450
PANASONIC	KX-F 1100	363120
SAMSUNG	SF-2800	243780
SAMSUNG	SF-2900 M	234090
BROTHER	1500 M	460020
SAMSUNG	SF-800	182500
FUNAI	FX 8000	153500

Կենցաղային սարքեր

ՍԱՌՆԱՐԱՆՆԵՐ	դրամ
ARISTON B 450L (RD) SX	481440
ARISTON EDNF 480 (EU)	514080
ZANUSSI ZFC 25/11RD	612510
ARISTON OKDF 290 NFL	343230
ARISTON OKRF 3100	341190
ARISTON OKRF 3300 NFL	457470
ARISTON OKRF 3300 L	366690
ARISTON OKRF 3100 NFLD	446250
ARISTON ERF 382 XN	474300
ARISTON DF 335,3 X (EU)	348840
GOLD STAR GR-462 CVF	450330
GOLD STAR GR-522 CF	644640
SAMSUNG SRG L 628 EV	764490
SAMSUNG SR- V33	315180
ARISTON ERF 402 DST	528870
ԼՎԱՑՔԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ	
ARDO WD 1000 L	276420
ARDO WD 800 LX	281520
ARISTON AI 858 CTX	369750
ARISTON AL 1456 TX R	378420
ARISTON AL 957 TX ST R	345780
INDESIT WG 835 TX R	276930
INDESIT WGD 934 TX R	337620
INDESIT WT 600 U	309570
ZANUSSI WDT 1096 H	671160
ZANUSSI FGS 904 CV	377400
ZANUSSI FJS 1014	416670
ZANUSSI FL 904 CN	353430
ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԵՎ ԳԱԶԱՅԻՆ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ	ARISTON
MC (W) CR 631380	
ELECTROLUX EK 5146	317220
ELECTROLUX EK 5160	478890
ELECTROLUX EK 6171	1100070
ZANUSSI Z 55 BGS	254490
ZANUSSI Z 66 XMS	326400
ARISTON G 6V E6 (W) R	472770
ZANUSSI ZC 602 V	450330
INDESIT KG 5402 WG/S	187680
INDESIT KG 5406 XES/R	288660

ԱՓՍԵ ԼՎԱՑՈՂ ՄԵՔԵՆԱ	
ARISTON KLS 45	374340
ՋՐԱՏԱՔԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ	
BOILER MTO 100	74460
BOILER MTO 80	65790
BOILER MTV 80	65790
ՓՈՇԵԿՈՒԼՆԵՐ	
DELONGHI DUSTBAG	2040
DELONGHI DUSTBAG+ANTIBAC	18360
DELONGHI M 31	138720
DELONGHI PENTA ELECTR.	272850
DELONGHI PENTA VAP	232560
DELONGHI XTC 12	78540
DELONGHI XTC 13E	101490
DELONGHI XW 1200 PD	69360
MOULINEX AK 2	81090
MOULINEX AK 3	88740
PHILIPS 8735	94860
GOLD STAR V 982 TE	71910
GOLD STAR V 3310 D	52530
GOLD STAR V 3500 HT	63750
GOLD STAR V 4030 T	65280
SANYO SC- 53 A	83130
ՄԻԿՐՈԱԼԻՔԱՅԻՆ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ	
FUNAI MO 888 TT	85680
FUNAI MO 888 VT	78540
GOLD STAR MS 1735T	84660
MOULINEX Y 85	331500
SAMSUNG CE 735GR	119850
SAMSUNG G 643CR	114750
SANYO EM G 400	238680
DAEWOO KOG 3805	115770
DAEWOO KOR 6105	83640
DAEWOO KOR 8105	91800
DAEWOO KOR 810 P	99960
DAEWOO KOR 610 P	91800
ԶԵՌՈՑՆԵՐ	
ARISTON FG 21(BK)	202470
ARISTON FM 11F (WH)	172890
ARISTON FM 21(IX)	179520
ARISTON HM 27V(BR)	276930
ARISTON FM 37V(BR)	243780

ԿՈՆՎԵԿՑԻՈՆ ՎԱՌԱՐԱՆ	
IMARFLEX CF 9301	45390
ՖՐԻՏՅՈՒՐՆԻՑԱՆԵՐ	
TEFAL3192Суперклассик 1000	52530
TEFAL 3677Универсал 1250	116280
TEFAL3686МаксиКвадра1250	87720
TEFAL 8204 Классик	43860
TEFAL 8254 Слок	37740
TEFAL 8322798 Квадро 700	53550
TEFAL 319679	59670
MOULINEX AO 8	37230
MOULINEX AS 7	103020
MOULINEX T 42	38760
MOULINEX T 43	43350
MOULINEX T 44	55590
MOULINEX T 45	59160
MOULINEX T 47	65280
ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ	
MOULINEX W 17	53550
ՄՐՃԵՓՆԵՐ	
MOULINEX AM 7	53040
MOULINEX T 89	28560
TEFAL 880588	50490
TEFAL 887188 K Performa	51000
TEFAL 8874	57120
MOULINEX T 89	32640
MOULINEX V 91,4 N	43350
MOULINEX V 91,4 Q	39270
MOULINEX Y 02	48960
ՄՐՃԱՂԱՑ	
MOULINEX 843	13770
ԽՈՀԱՆՈՑԱՅԻՆ ԿՈՄԲԱՅՆՆԵՐ	
MOULINEX A 77 R B.	69360
MOULINEX A 77 R. D.	84150
ՏՈՍՏԵՐ	
MOULINEX AG 7	26010
MOULINEX AH 3	31110

MOULINEX AF 1	20400
MOULINEX AG 1	19890
ԱՂՈՐԻՉՆԵՐ	
MOULINEX AL 3	44370
MOULINEX AL 9	58650
MOULINEX X 86	24990
TEFAL 1699 2	54060
TEFAL 1920 100	35190
ՖԵՆԵՐ	
MOULINEX T05	10200
PHILIPS HP 4363	18870
PHILIPS HP 4383	11730
PHILIPS HP 4395	21420
KRUPS 441	13770
KRUPS 684	9690
KRUPS 687	11730
MOULINEX L 72	7650
MOULINEX L 75	11220
ԷԼ. ԴԱՆԱԿ	
PHILIPS HR 2571	10200
ԷԼ. ՍԱՓՐԻՉՆԵՐ	
PHILIPS 4830 RC/ AC	52020
PHILIPS HQ 2425	29580
PHILIPS HQ 2830	39270
PHILIPS HQ 3445	42330
PHILIPS HQ 3850	45900
PHILIPS HQ 442 AC	27030
ԷԼ. ԹԵՅՆԻԿՆԵՐ	
MOULINEX D02	16830
MOULINEX D03	20400
MOULINEX AZ 1	25500
TEFAL 78690	22950
TEFAL 78695	34170
TEFAL 91605	20400
TEFAL 91640 GOLD EL.	31620
MOULINEX L 13 F B	23970
MOULINEX T 34	21420
ՓՈՔՐ ՓՈՒՌԵՐ	
GOLD STAR HB 202 CE	84660
GOLD STAR HB 152 CE	76500

Համակարգչային սարքեր

Monitor	
MONO 14" TDK	61200
ROOS 14" 1430SL	98940
FUNAI 14" 1448GA	110160
FUNAI 15" 1564 GD	168300
SAMSUNG 15" CGB 5607L	223860
SAMSUNG 15" CMB 5477L	223890
SONY 15" 100SX	268260
SONY 15" 100SF	320280
COMPAQ 20" QV200AM	637500
Motherboards	
CACHE FOR M/B	850
Motherboard Pentium AL 575	37740
Motherboard Pentium 512K 2 DIMM TX OCTEK	60690
M/B 512K OCTEK RHINO 12VIA	56100
Motherboard Pentium 430VX 512K 2 DIMM (PC PARTNER)	58140
Motherboard Pentium P51430TX-250 TITANIUM	83130
Motherboard Pentium P61440FX COMANDER PRO	127500
Motherboard PENTIUM II FIC 440FX	135660
CPU	
P-133 AMD K5 w/HEATSINK	53550
P-166 AMD K5 w/HEATSINK	67320
P-166 AMD K6 w/HEATSINK	92310
INTEL PENTIUM CPU 120Mhz w/HEATSINK	65280
INTEL PENTIUM CPU 133Mhz w/HEATSINK	76500
INTEL PENTIUM CPU 166Mhz w/HEATSINK	93330
INTEL PENTIUM CPU 200Mhz w/MMX BOX/HEATSINK	174930
INTEL PENTIUM CPU 200Mhz PRO BOX/HEATSINK	328950
CPU Intel PENTIUM II P-233	365160
Memory (72 pin)	
SIMM: 4 Mb EDO-60 ns (NEC)	10200
SIMM: 8 Mb EDO-60 ns (SIEMENS)	16320
SIMM 16Mb EDO-60nc (SIEMENS)	33150
SIMM: 16 Mb EDO-60 ns (PANASONIC)	36720
SIMM: 32 Mb EDO-60 ns (SIEMENS)	60180

Hard Drives IDE	
HDD 1Gb QUANTUM	91800
HDD 1.08 Gb SAMSUNG WN 31080J A	92820
HDD 1.2 Gb SEAGATE	93840
HDD 1.2 Gb FUJITSU	93840
HDD 1.7 Gb FUJITSU	104550
HDD 1.7 GB SEAGATE	104550
HDD 2,1 GB SAMSUNG	107100
HDD 3,2 GB IBM	124440
Multimedia	
Sound Cards	
YAMAHA PnP FULL DPLX	12750
ESS1869 SOUND CARD PnP 3D	12750
CREATIVE SB32 CT3671 PnP	46920
VIBRA 16FM1 SOUND CARD W/FM RADIO	35700
Active Speakers	
YS200 MULTIMEDIA	10200
AIWA SC-C27 (1W+1W) 20W PMPO	11220
AIWA SC-C57 (5W+5W) 80W PMPO	35700
AIWA TS-CD20 w/SW(10W+5W+5W)190W PMPO	65790
CD-ROMs	
PHILIPS 12xSPEED CD-ROM DRIVE	51000
NEC 16xSPEED CD-ROM DRIVE	56100
SONY 16xSPEED CD-ROM DRIVE	61200
ACER 24xSPEED CD-ROM DRIVE	62730
Cards	
1Mb PCI S3 TRIO 64Vi w/MPEG	14280
2Mb PCI S3 VIRGE 3D w/MPEG	19890
4Mb PCI S3 VIRGE 3D w/MPEG	24990
2Mb DIAMOND EDGE 3D 2200 w/GAMES PORT	29070
TV TUNER AIMS LAB VIDEO	60180
512 Kb SOJ EDO (256x116) SIEMENS	2040
Cables	
Cable CENTRONICS I/Printers	1020
Cable POWER 2 PIN	1530
Cable for CD-ROM	1020

Network Accessories	
D-LINK 16BIT ETHERNET CARD DE220CT	1581[illegible]
Connector RJ-45	1020
Keypoard	
K/b KB 8861, w/click	8670
K/b clickWin.95 104 SMK8861	9690
K/b MembranceWin.95,104 SMK8001	9690
K/b CHICONY Win.95 104	9690
K/b BTC-5530 Win.95 104	10710
Casings	
Mini Midle 162B	17340
Mini Tower 202N	19380
Mini Tower 787D	21420
Mini Tower KN800 w/200W PS	40290
MPC 889 Multimedia White	60180
ATX MIDDLE TOWER AT-787B	77010
FDD	
FDD 3.5" MITSUMI	13770
Mouse	
SPC 2 bt	3060
MITSUMI 2 bt	3570
FUNAI 2 bt (Ergonomic)	4590
PAL GENIUS	8160
PAL PRO GENIUS	9180
MICROSOFT Win.95	18870
Mouse pad with picture/colour PVC	1080
Mouse Pad colour fabric	600
Diskettes	
3,5" 1.44 Mb TDK	460
Printer Accessories	
CANON BC-02 INK Cartridge	14280
CANON BC-03 INK Cartridge	14280
CANON BC-05 COLOR Cartridge	15300
Copier & Accessories	
TOSHIBA Black developer D-1210	12750
TOSHIBA Black toner T-120P (1/10)	10710
TOSHIBA Drum OD 1210	45900
TOSHIBA Black toner T-1350E (1/4)	16320
Cartridge CANON E-16 I/FC-230	51000

ՏԵՍԱՁԱՅՆԱՍԱՐՔԵՐ

[illegible]	դրամ
AKAI CT-G140D	114750
AKAI CT-1417D	115770
AKAI CT-14WKD	129540
AKAI CT-14WKDT	140250
AKAI CT-2019 D	145350
FUNAI 2100 AMK 10	170850
FUNAI TV-2500 AMK 8	239190
FUNAI TV-2500 TMK 8	242250
SONY KV G 21M1	234600
PHILIPS 14 PT 230 A / 58 R	137700
PHILIPS 29PT 9111	957270
SAMSUNG CK-3338 ZR	130050
SAMSUNG CK-5066 TR	205020
SAMSUNG CK-5085 TBR	202980
SAMSUNG CK-5385 TBR	234090
SAMSUNG CK-5338 ZR	193800
SAMSUNG CK-5366 ZR	224400
SAMSUNG CK-5366 TR	235110
SAMSUNG CK-5399 ZR	236640
SAMSUNG CK-5399 TR	244290
SAMSUNG CS7277PTR	612000
SAMSUNG CS721APTRWBp	888500
TOSHIBA 2050XS	172890
TOSHIBA 2165 XR	210120
TOSHIBA 2185XR	239700
TOSHIBA 2863DR	421770
TOSHIBA 32W 3DXR	1129650
SHARP 14 LSC	138720
SHARP 20 LSC	181560
PANASONIC 14S 10R	165240
PANASONIC TC-14L10R	173400
PANASONIC TC-2150RS	262650
PANASONIC TC-21S 10R	249900
PANASONIC 25L10R	428910
PANASONIC TC-25ASIR	453390
GOLDSTAR CF-14E20	136170
GOLDSTAR CF-14D60	138720
GOLDSTAR CF-20D30	192780
GOLDSTAR CF-21E20B	188190
GOLDSTAR CF-21E60B	189720
GOLDSTAR CF-21G20	202980
GOLDSTAR CF-21D30B	209100
GOLDSTAR CF-21D60B	195840
GOLDSTAR CF-21D70B	193800
DAEWOO DMQ-14 D1	110160
DAEWOO DMQ-20 D1	161670
DAEWOO DMQ-2075 txt	163200
DAEWOO DMQ-2195 txt	173400
DISTAR 14	109650
SANSUI SV-M2110R	148920
[illegible]	
AKAI VS-R 160EDG	91800
AKAI VS-R 1700	88740
AKAI VS-R 88 K	94350
SAMSUNG SVR-11G	91800
SAMSUNG SVR-17A	94350
GOLDSTAR RN 830 AW	91290
JVC HR-P41A	96900
TOSHIBA C3 CZ	100980

[illegible]	
FUNAI VIP 5000 HC	80070
AKAI VS-P 1700	84150
[illegible]	
SAMSUNG VP-K80	311100
[illegible]	
AKAI S/ST RX-690	175950
MINI AKAI AC-415K	172890
MINI AKAI AC-515K	202470
MINI AKAI AC-615K	229500
MINI AKAI AC-715K	263670
MINI AKAI HIFI TX-300	165240
JVC MX-D 4T C/W	216750
JVC CA-S 700R	410550
JVC MX-D 3S C/W	206550
JVC MX-S20E	218790
MIDI AIWA HIFI Z-1500	232050
MIDI AIWA HIFI Z-1800	270300
MIDI AIWA Z-M2800	290700
MIDI AIWA Z-D3300M	346800
MINI AIWA NSX-E7M	142290
MINI AIWA NSX-430	193800
MINI AIWA NSX-S30	181050
MINI AIWA NSX-S52	209100
MINI AIWA NSX-S70	234600
MINI AIWA NSX-V90	315690
MINI AIWA NSX-S90	265200
MINI LG F-59	162180
MINI LG F-M100A	120360
MINI PHILIPS FW 332	189720
MINI PHILIPS FW 335/34G	168810
MINI PHILIPS FW 362/34	208080
MINI PHILIPS FW 750 C	255000
MINI SAMSUNG MAX-440	145350
MINI SAMSUNG MAX-550	182580
MINI SAMSUNG MAX-630	234600
MINI SAMSUNG MM 26	140250
Ռադիո-մագնիտոֆոններ	
RCR SHARP WQ-CH800X	110160
RCDR PHILIPS AZ 8070/14	81600
RCDR PANASONIC RX-DT530	114750
RCDR PANASONIC RX-ED90GCK	224400
PANASONIC RX-CT 990	119850
Ա - փլեյերներ	
AKAI PM-F75 A/P	61200
PLAYER AKAI PM-R55	58650
PLAYER LG AHA-C380	76500
PLAYER LG AHA-C680	107100
PLAYER PHILIPS AQ 6562/14	17850
PLAYER SONY WM-FX353EE	35700
PLAYER SONY WM-FX355EE	40800
CD - փլեյեր	
AKAI AR-1205	20400
AKAI AR-1505	25500
AKAI AR-F205	17340
Ավտոմագնիտոֆոն	
SONY XR -1953 EE	84150
Ականջակալ	
HEADPHONE PHILIPS SBC HS 280	7650

Ընդունվում են բոլոր
տեսակի պատվերներ
ցանկացած ապրանքներ

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - ճագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur):

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երևան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 687 Տպաքանակը 3000 Ստորագրված է տպագրության 16. 10. 1997 Գինը 100 դրամ